NAKŞİBENDİLİK

Abdurrahman ed-Dimeşkiyye

MUKADDİME

İyi bilinmelidir ki kelime-i tevhid dediğimiz La İlahe İllallah medlûlü [delâlet ettiği manası] bilinmeden, sadece müteşekkili [bu kelimeyi oluşturan] harfleri teleffuz etmekle mükellef kılındığımız bir kelime değildir. *Bilakis bu kelimeyi teleffuz ederken söyleyenin gafil olmamasını gerektiren medlulu, [delâlet ettiği manası] mutelazımı olmazsa olmaz mesabesin rükni esasi olan [isbât ve nefi yönüyle mükellefin üzerine vacib olan] ve muktazesı [nutku ile sahibine faydalı olmasının şartları] bilinmesi gereken bir teleffuzu ikrar ve itirafdır.

Binaenaleyh La İlahe İllallah'ın delâlet ettiği manasını, mananın mütelazımı olan isbat ve mefyin lazımını bilmeden ve mananın muktezası olan şartları ve bu şartların muhtevası olan emirlere imtisal ve nehiylerden ictinaba inkiyad gösterilmeden sadece müteşekkili [bu kelimeyi oluşturan] harfleri teleffuz etmekle mükellef kılındığımızı zannetmek büyük bir cehâlet olur.

Zira La İlahe İllallah insan oğlunun yaratılış gayesi olup buluğ çağından itibaren hayatının her safhasında kalb.en [itikadi] lisanen [ikrari] cevarihen [ameli] tezahürü vacib olan Allah'ı birleme" dediğimiz eylemin hulâsalı bir ifâdesidir.

Eğer yaratılış gayemiz ve ebedi saadetimizin teminatı olan "kulluk" sadece bu kelimenin teleffuzundan ibaret olsaydı Adem (a.s.)'dan zamanımıza kadar gelen ve kıyâmete kadar da devam edecek iman ve küfür mücadelesinin sebebi olarak bu kelimenin teleffuz edilmemesini göstermek büyük bir saptırtma olurdu.

Kelime-i Tevhid La İlahe İllallah medlûlü, mütelazımı ve muktezasıyla hayatımızın her anını ihata eden kulluk Allah'ı birleme eylemidir. Her kim bu kelime-i tayyibeyi kalben itikad, dil ile ikrar, azalar ile amel ederek isbat ve nefyin mütelâzımına, muktezası olan emirlere imtisal ve nehiylerden ictinaba inkiyad duyarak nutkederse dünya ve âhiret hayatının saadet teminatı olur Allah'ın dini olan İslâm'a girer. Ve hayatının her safhasında bu kelimenin mana mutelazımı ve muktezasına kalben itikad dil ile şehadet azaları ile emirlere imtisal inkiyad duyarak devam eden hayatının son nefesinide bu kelime ile mühürlerse o kişi cennete girmeyi Rab'bından teahhüd eder ve Halıkının üzerinde, zayi edilmesi mümkün olmayan azab edilmeme hakkına sahib olur.*

Tevhid [kulluk] "Allah'ı birleme eylemi" kâinatın yaratıcısının insan oğlunu yarattığı tek gayedir. Kitab ve sahifelerin indiriliş hikmeti budur. Bunları tebliğ ve beyanla yollanılan Resullerin ilk vazifeleride bu olmuştur.* Binaenaleyh mükellef olan her insan indirilen kitablar ve bunları tebliğ eden Rasuller tarafından ilk davet edildikleri ilk öğrenme mecburiyetinde oldukları* İslâm'a girmek için ilk teleffuz etmeleri* gereken dünya hayatının devamı müddetince üzerinde daim olmaları lazım gelen tek vâcib, dünya hayatını terk ederken âhiret kapısı olan benzer âlemine intikal ederken üzerinize alınması gereken tek vacib budur.

İnsanoğlunun yaratılış gayesi olan tevhidin, bu önemine rağmen dünya yaşamında hiç değeri olmayan şeylere gösterdiği ihtimamı dünya ve âhiret saadetinin teminatı olan tevhide göstermeyen insan ne büyük bir kayıpda olduğunu idrak edemeyişinin tek sebebi muhakkakki cehalettir. Tabi ki bu cehalet Kelime-i Tevhid'in lafzının teleffuzunda değil, lafzın delâlet ettiği manaya mütelazımına ve muktezasına dönüktür. Kendilerini ismen İslâma nisbet edenlerin kısmı azamı Kelime-i Tevhidi mücerred bir telaffuzla ikrar ettikleri halde medlûlüne [delâlet ettiği manaya] mutelazımına [isbat nefyin gereğine] muktezasına hayatlarının her safhasında ters düşmektedirler. Mücerred bir La İlahe İllallah'ın teleffuzunun yeterli olduğunu

zannederek kendilerini aldatmaktadırlar veya ilim ehli zannettikleri kimseler tarafından saptırılıyorlar. Hemde iddialarına mutlak ifadeli olan

"Her kim La İlahe İllallah derse cennete girer" gibi bazı nasları delil getirerek bu saptırtmayı Allah Rasulünün sözlerine dayandırdıklarını göstererek bu tahrifi yapmaktadırlar.

Usulde mukarrer olan bir kaide vardır, "Hüküm ve sebebin tek olduğu naslarda mutlak mukayyede haml olunur." Yani mutlak mana ifade eden nasların yanında hüküm ve sebebi bir olan sair nasların varlığında mutlak ifade eden mana mukayyed manaya hamledilir.

Kelime-i Tevhid'in fazileti hakkında varid olan sair hadisi şeriflerin umumuna bakacak, olursak kim la "ilahe illallah" derse cennete girer diyen mutlak ifadeli hadisi mukayyed kılan hadisi şeriflerdir. Çünkü La İlahe İllallah cümlesi mutlak ifadeli delâlet ettiği mananın muhteviyatında bir çok mesaili cem eden bir kelimedir. Bu mutlak ifadeyi aşağıda

Osman r.a.'dan, şöyle dedi: Allah Rasûlu s.a.v. "Her kim Allah'dan başka ilah olmadığını **bildiği halde** ölürse cennete girer.

"Bu rivayette getirilen takyid" bildiği halde sözüdür mutlak manalı hadisle ele alacaka olursak "Her kim -bilerek- La İlahe İllallah derse cennete girer demek olur.

Ebû Hureyre r.a.dan, şöyle dedi: Allah Rasûlu s.a.v. .... Herhangi bir kul Allah'dan başka ilah olmadığına ve benim O'nun Rasûlu olduğuna şehadet eden bu iki şehadette hiç bir şübheye düşmeden Allah'a kavuşursa cennete girer buyurmuştur.*

Bu rivayette gelen takyid ise Muhammed a.s.v.'ın Allah'ın Rasûlu olduğuna şehâdet ve bu iki şehâdette şübheye düşmeme.

Mutlak manalı hadisle ele alınırsa "Her kim La İlahe İllallah [Allah'dana başka ilah olmadığına] ve -Muhammed a.s.v.'ın Allah'ın Rasûlu olduğunu bilerek ve bunun ikisinde şübheye düşmeden- Allah'a kavuşsa cennete girer demek olur.

Ebû Hureyre r.a.'dan, Allah Rasûlu s.a.v. bana buyurdu ki: Bu duvarın arkasında **kalbiyle yakini** olarak kimin Allah'dan başka ilah olmadığına şehadet eder rastlarsan onu cennetle müjdele.*

Bu rivayette ki takyid "kalbiyle yakin" olarak şehâdet ederse lafzıdır. Zikri geçen rivayetlerle ele alınırsa, "Her kim La İla İllallah [Allah'dan başka ilah olmadığına ve Muhammed a.s.v.'ın Allah'ın Rasûlu olduğunu bilerek ve bunun ikisinde şübheye düşmeden- kalbiyle yakini- olarak şehadet ederse cennete girer demek olur.

Enes bin Malik r.a.'dan, [şöyle dedi:] .... [Allah Rasûlu s.a.v.] buyurdu ki: Herhangi biri Allah'dan başka ilah olmadığına ve Muhammed a.s.v.'ın Allah'ın Rasûlu olduğuna **kalbiyle sıdk ile** şehadet ederse Allah onu cehenneme haram kılar. ....*

Bu rivayette ki takyid ise "kalbiyle sıdk" ile lafzıdır.

Sair rivayetlerle beraber ele alırsak "Her kim La İlahe İllallah [Allah'dan başka ilah olmadığına] ve Muhammed a.s.v.'ın Allah'ın Rasûlu olduğunu bilerek ve bunun ikisinde şübheye düşmeden kalbiyle yakini ve -sıdk ile- şehadet ederse cennete girer demek olur.

Ebû Hureyre r.a.’dan, şöyle dedi............. Allah Rasûlu s.a.v. .... kıyâmet günü insanlar içinde şefaatımla en ziyade mesud olacak kimse kalbinden halis olarak “La İlahe İllallah diyendir buyurdu.*

Bu rivayetle ki takyid ise **kalbinden** halis olarak lafzıdır.

Sair rivayetlerle beraber ise şöyle olur. “Her kim La İlahe İllallah [Allah’dan başka ilah olmadığına] ve Muhammed a.s.v.’ın Allah’ın Rasûlu olduğunu bilerek ve bunu ikisin de şübheye düşmeden kalbiyle yakini, sıdk ve ihlasla şehadet ederse cennete girer demek olur.

Utban bin Malik r.a.’dan, [şöyle dedi:] Allah Rasûlu s.a.v. Allah Azze ve Celle rızasını isteyerek La İlahe İllallah diyenleri ateşe haram kılmıştır, buyurdu.*

Bu rivayetteki takyid ise “Allah’ın rızasını isteyerek” lafzıdır.

Mutlak ve sair mukayyed rivayetlerin tümünü ele alarak manalandırırsak şöyle oluyor.

“Her kim La İlaha İllallah [Allah’dan başka ilah olmadığına] ve Muhammed a.s.v.’ın Allah’ın Rasûlu olduğunu bilerek ve bu ikisin de şübheye düşmeden kalbiyle yakini, sıdk, ihlasla Allah Azze ve Cellenin rızasını isteyerek şehadet ederse cennete girer” demek olur ki, her kim La ilahe İllallah derse cennete girer mutlak rivayetinin mukayyed kılınmış şekli olur ki ileride ki bablarda da işleyeceğimiz gibi görülecektir.

ÖNSÖZ

Hamd âlemlerin rabbi olan Allah'adır. Salat ve selam onun âlemlere rahmet olarak gönderdiği peygamberi olan Hz. Muhammed'edir (s.a.v.).

Nakşibendilik tarikatının son zamanlarda sünneti seniyye ile olan ilişkisi üzerine artan tartışmalar beni bu hususta birşeyler yazmaya itmiş ve bu konuya önemle eğilmeye sevk etmiştir. Ayrıca öğrendim ki, adı geçen tarikatın tamamen sünnetten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu bir çok cemaat arasında ihtilaf konusu olmuş ve tarikata ait vird ve zikirlerin tümü sünneti seniyyeden midir, değil midir tartışması sürmüş gitmiştir. Bizde bu tarikatın prensip ve hakikatlerini Kur'ân ve sünnet ışığında açıklamaya çalışacağız. Muvaffakiyet Allah'tandır.

Abdurrahman Dımeşkiyye

GİRİŞ

Bizim, sevgili okuyucularımızdan ricamız, bu kitabı okurken Nakşibendi tarikatının en büyük üç şahsiyetinin kitaplarından naklettiğimiz sözlerine dikkat etmeleridir. Sözünü ettiğimiz üç şahsiyetin üçü de bu tarikatın tamamen sünnetten alınmış olup, prensiplerinde en ufak bir bidat bulunmamaktadır demektedirler. Sıra ile şöyle demektedirler:

1- Şeyh Muhammed Emin "Elmevehib Elsermediyye" adlı kitabında şöyle demekte: "Nakşibendi tarikatına mensup büyük şeyhlerimizin inancı ve itikadı ehli sünnet ve'l-cemaat itikadı olup yolları sahabelerin takip ettikleri yolun aynısıdır. Bu inanç doğrultusunda tarikat prensiplerinde en ufak bir ziyade veya noksanlık olmamıştır."[1]

2- Yasin bin İbrahim Essenhutî şöyle diyor: "Bilmiş olki Nakşibendi tarikatı sahabe-i kiramın tarikatı olup aslında en ufak bir ziyade veya noksanlık yapılmamıştır."[2]

3- Şah-ı Nakşibend'in yakınlarından olan Muhammed Barsa "Faslu'l-Hitab" adlı kitapta şöyle demektedir: "Şeyhimiz Şah-ı Nakşibend'in izlediği yol bütün tarikatların rehberi olup, onlarca tamamen kabul edilmiştir. Zira vefa, sadakatır Kur'ân ve sünnetten ayrılmamış, bidat ve hurafelere de itibar etmemiştir."[3]

Yukarıda naklettiğimiz üç şahsiyetin sözlerini okuyucularımızın zihinlerinde tutmalarını rica ediyoruz ki ileride belirtip nakledeceğimiz Şah-ı Nakşibend'in söz ve hareketlerinin Kur'ân ve sünnete aykırı olup olmadığının kıyasını yapabilsinler.

GÜNÜMÜZ NAKŞİBENDİ TARİKATI ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

Dünkü Nakşibendi tarikatı ne idiyse bugünkü Nakşibendilik'te odur. Şu anda elimde bunu ispatlayacak iki makaleye sahip bulunuyorum. Birinci makale: Çok fazla yapılan ibadetin bidat olmadığını anlatmaya ve ispatlamaya çalışmış. İkinci makale: Mürşid-i kâmilin tarifi ve evliyaları eleştirmenin tehlikelerini anlatmaya çalışmış.

Birinci makaleye cevap olarak deriz ki: Kur'ân ve sünnetle nafile ibadetlerin tavsiye edildiği itiraza yer vermeyecek açık bir biçimde tavsiye edilmiştir. Buna hiç kimsenin itirazı olamaz. Farz ibadetlerde âyet ve hadis-i şerîflerle belirlenmiştir. Buna da hiç kimsenin itirazı olamaz. Ancak çok aşırı bir şekilde yapılan nafile ibadetlerin nehyi hakkında bir çok sahih hadis varid olmuştur. Bu arada yapılacak ibadetler ancak Allah (c.c.) ve peygamberinin (s.a.v.) emrettiği şekilde olmalıdır. Peygamber (s.a.v.) büyük bir ibadet olan orucun devamlı tutulmasını nehyetmiş ve "devamlı olarak bütün günlerini oruç tutarak geçirenler oruç tutmamıştır" demiş ve bunu üç defa tekrar etmiştir.[4] Görüldüğü gibi oruç gibi kıymetli bir ibadetin sürekli yapılması hadisle nehy edilmiştir. Yazarın makalesinde Hz. Osman devamlı oruç tutardı sözünün kesinlikle aslı yoktur. Zira sahabeler sünnete tabi olmada bütün müslümanlardan

[1] el-Mevehib el-Sermediyye (3)
[2] el-Envar el-Kudsiyye (5)
[3] el-Mevehib el-Sermediyye (77)
[4] Buhari Kiteb es-Savm (246/2), Müslim (187), Daremi (19/2), Ebu Davud (380), İbni Mace (1708), Malik muvatta (300-301)

daha üstün durumdadırlar. Yazar ayrıca İmam Ebû Hanife hazretlerinin iki rekat namazda Kur'ân-ı Kerîm'i hatmediyordu diyor. Yaptığım araştırmada öyle bir şeye rastlamadım.[5]

Ancak Peygamberin (s.a.v.) Abdullah bin Ömer bin As'ı (r.a.) Kur'ân-ı Kerîm'i üç günde hatmetmekten nehyettiğini hadis kitapları bize haber vermektedir. Peygamber (s.a.v.) ona "Kur'ân'ı bir ayda hatmet" Abdullah (r.a.) "Ya Nebi Allah gücüm bundan fazlasına yeter", Peygamber (s.a.v.) "Yirmi günde hatmet", Abdullah (r.a.) "Gücüm bundan fazlasına yeter", Peygamber (s.a.v.) ona "On günde hatmet", Abdullah (r.a.) "Gücüm bundan fazlasına da yeter deyince Peygamber (s.a.v.) ona "O halde bir haftada hatmet, zira hanımının çocuklarının ve vücudunun senin üzerinde hakkı vardır"[6] der. Ayrıca Peygamber (s.a.v.) Osman bin Mazun'un hanımlarını terk edip ibadete dalması üzerine ona "Ya Osman ben ruhbanlığı emretmedim. Benim sünnetimi terk mi ediyorsun?" der.[7]

Zikredilen iki hadisten daha geniş ve daha açık bir hadis nakledip makale sahibinin sünnet-i seniyyeye olan muhalefetini gözler önüne serelim. Bir gün Peygamberin (s.a.v.) ibadetlerini öğrenmek üzere gelen üç kişiye Peygamberin (s.a.v.) yaptığı ibadetler anlatılınca bunları azımsar bir tavır takındılar ve dediler ki: "Peygamberin (s.a.v.) gelmiş geçmiş ve gelecek bütün günahları bağışlandı. Bizki çok ibadet ediyoruz." Bunlardan biri "Ben bütün zamanımı (günlerimi) oruçlu geçirir ve iftar etmem" der. Bir başkası "Ben bütün geceleri namazla geçiriyorum" der. Üçüncüsü de "Ben kadınlardan uzak kalır ve evlenmem" dedi. O anda Peygamber (s.a.v.) onlara gelip "Şöyle şöyle diyenler sizler misiniz? Yemin olsun ki Allah'tan sizden daha fazla korkarım ve sizlerden de daha muttakiyim. Buna rağmen bazen oruç tutarım bazen de tutmak (Yani bütün seneyi oruçlu geçirmem). Geceleri nafile namaz kılarım, ama uyurum da. Ayrıca da evlenirim. Benim sünnetimden yüz çevirenler benden değildir."[8]

İşte Peygamberin (s.a.v.) sünneti budur. Hadiste zikredildiği gibi çok ibadet edenler, Peygamberin (s.a.v.) ibadetini az bulmuşlardı. Peygamber (s.a.v.) Abdullah bin Ömer bin Âs'a: "Bir gün oruç tut, bir gün de tutma" der. Abdullah (r.a.) "Gücüm bundan fazlasına yeter" deyince, ona: "Hayır böylesi daha efdal" diye cevap verir.

İbadetin sınırı en büyük kanun koyucu olan Allah tarafından belirlenmiş olup bu haddi aşma caiz değildir. Lanetli şeytan hayır işletmek bahanesiyle insanları devamlı olarak kötülüklere itmiştir. Namaz kılarken bir bakarsınız aklınıza bir hayır işi yapmak gelmiş. Artık namaz boyunca bu işi nasıl yapacağınızı düşünür durursunuz. Bu düşünce ile birlikte namazda olması gereken huşuunuzu kaybedersiniz ve namazınızda heder olmuş olur. Aynı şeyi çok aşırı bir şekilde yapılan ibadetlerde de görmek mümkündür. Peygamber (s.a.v.) çok aşırı şekilde yapılan ibadetlerde hayır görseydi Hz. Abdullah'a (r.a.) "Bu daha efdal" demezdi.

Naklettiğimiz hadisler adı geçen makalenin ne kadar tutarsız olduğuna dair yeterli bir delil teşkil etmektedir. İlâhi kanunlar bizlere Allah'tan bir emanet olup mütekamildir. İlave ve düzeltmelere kesinlikle ihtiyacı yoktur. Yapılacak ilave ve düzeltmeler bize emanet edilen davaya sadece ihanettir. İbni Mes'ud (r.a.) ne kadar güzel söylemiş: "Tâbi olun, mubtedi olmayın" yani kendiliğinizden yeni ibadetler icat etmeyin. Çok doğru bir söz. Yapacağımız az bir ibadet uydurulan çok ibadetten hayırlıdır.

---

[5] Ebu Hanife (r.h.)'e nisbet edilen bu amelin Ebu Hanife (r.h.) bir nevi itham olduğu bilinmelidir. Zira tavsiye edilen sünnetin hilafınadır.
[6] Müslim (182), Buhari (113/6), Nese-i (320/1)
[7] el-Daremi (133/2), Ebu Davud (1369)
[8] Buhari, Kiteb el-Nikah (116/6), Müslim (1401), Beyhaki (77/7)

İkinci makaleye gelince: Makaleye geçmeden önce başlığını hatırlatalım. Mürşid-i kamilin tarifi ve evliyaları eleştirmenin tehlikeleri.

Yazar makalesinde evliyalara bağlanmayı ve onların yaşadıkları hayatı örnek alarak yollarını takip etmeyi öğütlüyor. Zira Allah bütün kulları arasından onları seçmiş, onlara büyük nimetler ihsan etmiş ve yollarını da nurlandırmıştır. Yazar Tevbe Sûresi'nin 119. âyetini evliyalara bağlanmak için delil olarak getirmiş. Âyet şöyle diyor: ["Ey iman edenler! Allah'tan korkunuz ve sadıklarla beraber olunuz."] Görünen odur ki, yazar, şeyhi olan Şeyh Osman Sıracaddiy'ne tabi olmak için halkı bu makalesiyle davet etmektedir. Gerçekte budur. Zira makalenin sonu şeyhin bir fotoğrafı ile süslenmiştir.

Adı geçen makalede göze ilk çarpan şey makale sahibinin insanları Allah'ın dinine değil de insanlara davet etmektedir. Halbuki yazarın insanları Allah'ın kitabı ve peygamberin (s.a.v.) sünnetine davet etmesi ve bunlara muhalif olan bid'atları terk etmeye çağırması gerekirdi. Ayrıca yazar bid'atlerden kesinlikle bahsetmiyor. Zira biliyor ki Nakşibendi tarikatı bid'at ve hurafelerle doludur. Bunun yanı sıra sürekli zikir yaparak **"Allah'la aynı şey olmak"** mertebesine erişiliyor diyor. Tarikattaki "fenafillah" akidesi budur. Bu akideden hareketle onlardan birisi **"enelhak"** demiştir. Bunu bir yana bırakacak olursak yazarın makalesinde bahsettiği Şeyh Osman Sıraceddin nasıl olur da Allah'ın "Sadıklarla birlikte olunuz" âyetine mazhar olabilir. Zira adı geçen şeyhin dağıttığı muskaları açıp baktığımızda içinde birçok dörtgenin içine alınmış çeşitli rakamlar, İbranice bazı rumuzlar ve Hz. Davud'un (a.s.) yıldızına benzeyen yıldızlar bulduk. Acaba Şeyh Osman bu tılsım ve çeşitli şekilleri nereden bulmuş ve hangi şer-i delile dayanarak bu muskaları yazmış, bu muskaları yazarken Peygamber (s.a.v.) veya sahabe-i kiramın tavsiyelerine uymuş olmasın. Muskaların içerisinde sadece Allah'ın kelamı var bunu boyunlarınıza asınız deyip dağıtan adam sadıklardan olamaz. Bu tür muskaları hangi imam dağıtıyor du? İmam Şafii mi, İmam Ebu Hanife mi, İmam Mâlik mi, yoksa İmam Ahmet mi? Saydığımız bu dört imam sadıkların en sadığı ve evliyaların en büyüklerindendir. Ama onlar öyle bir harakette bulunmamışlardır. Peygamber (s.a.v.) "Muska asanlar müşrik olmuştur" der.[9]

Şeyhin Riyad'a yaptığı bir ziyaret esnasında içerisinde sadece Kur'ân-ı Kerîm vardır, diye dağıttığı muskalardan büyüde kullanılan acaip şekil ve tılsımlar çıkmıştır. Allah, Kur'ân'da bahsettiği sadıklar, bunu mu yaparlar? Asla. Ancak büyü ve sihrin sadıkların sıfatlarından olmadığı bilinen bir şey. Şeyhin Riyad ziyareti esnasında verdii bir tek konferans olmadığı gibi müridlerini ve hitap ettiği topluluğa ilmi ve fıkhi açıdan hiç bir şey vermemiştir. Ancak müridlerini dara düştükleri anda kendisini yardıma çağırmalarını, bir şirk aleti olan muskaları kullanmalarını ve kendisini Allah'la aralarında vasıta edinmelerini öğütlemiştir. Allah'ın beraberlerinde olun diye emrettiği sadıklar Allah'ın kitabına ve Peygamber (s.a.v.)'in sünnetine davet edip, kendi nefislerine tatbik edenlerdir. Yoksa büyülü işler yapanları değil.

Konuya girmeden önce bu hususla ilgili olarak Nakşibendi tarikatı mensuplarınca kaynak kitap olarak addedilen aşağıdaki kitapları esas aldığımı belirtmek isterim.

Kitapların yazar isimleri ile birlikte isimlerini aşağıya sıralıyorum:

1- el-Mevehib el-Sermediyye fî Menâkıb Essâdetu'l-Nakşibendiyye: Şeyh Muhammed Emin.

2- Tenvir el-Kulub fî Muamelet Allam el-Ğuyub: Şeyh Muhammed Emin.

[9] İmam Ahmed fi'l-Müsned (156-4), el-Hakim (384/4)

3- Şifau'l-Alil Tercemetü'l-el-Kavl ec-Cemil: Şeyh Veliyullah Eldehlevi.

4- el-Envar el-Kudsiyye fî Menekıb el-Nakşibendiyye: Şeyh Yasin İbrahim el-Senhuti.

5- Cami Keramet el-Evliye: Yusuf bin İsmail el-Nebheni.

6- Tercemet el-Şeyh Muhammed el-Hamid: Abdulhamid Tahmaz.

7- Levakih el-Envar (Tabakat el-Kübra): Abdulvahhap el-Şarani.

(Yazılan muskaların şekli buraya girecek)

Şeyh Osman Sıraceddin'in müridlerinin boynuna astığı muska yukarıda görülen şeklin ta kendisidir. Şeyh Sıraceddin ki Nakşilerin "Gavsı ve imdatlarıdır". İbranice yazılmış olan bu yıldız ve rumuzlara dikkatle bakanlar bunun sünnete ne kadar muhalif olduğunu anlayacaklardır.

Bununla birlikte Nakşiler'in en çok savundukları ve temel kaynak olarak kabul ettikleri Şeyh Muhammed Emin'in yazdığı "Tenvir el-Kulub fî Muamelet Allam el-Ğuyub" adlı kitapla yetinsem bile Nakşibendi tarikatını anlatmama yeterdi. Ama daha açık olsun diye geçen sayfaya aldığımız kitaplardan da alıntılar yapmayı uygun bulduk. Zira adı geçen kitaplar günümüzde bile kaynak teşkil etmektedir. Bu kitaplardan Şah-ı Nakşibend, Hallac ve diğer tarikat büyüğü şeyhlerin söz ve hareketlerini anlatan uzun nakiller yaptık.

Araştırma mahiyetinde olan bu kitabımız kardeşlerimizi hataya düşmemeleri için bir tenbih ve tavsiye mesabesinde olup tarikatın fikir ve prensipleri hakkında bilgi ver8mek amacıyla kaleme almış ve okuyucunun hizmetine sunulmuştur. Bu tarikata mensup olan arkadaşlarım beni mazur görüp çalışma ve gayretimi takdir etsinler. Çünkü bu kitabı hiç kimseyi incitmek için yazmadım. Ancak her müslümanın bilmesi gereken gerçekleri, İslâm'a sonradan sokulan ve İslâm'danmış gibi gösterilmek istenen hurafe ve bid'atleri gözler önüne sermek benim ve her müslümanın vazifesidir. Okuyucularım bu kitabı okuduktan sonra benim bu husustaki haklılığımı anlayacak ve bana hak vereceklerdir. Ayrıca bu kitabımı okuyacak tarikat mensubu kardeşlerim kızmasınlar. Zira kızgınlık, sevgi ve buğz Allah rızası içindir. Ehli sünnet akidesinin temel esası da budur. Kızgınlık bazan insanları hakkı dinlemekten alıkoyan şeytani bir hile de olabilir. Bunun yanı sıra kızgınlık insanı hissi davranmaya itip akıl ve vicdanı ile hareket etmekten de alıkoyabilir. Kızgınlığı, sevgisi ve buğzu Allah rızası için olan bir insanın bu kitabı okuduğu zaman kızmaması icab eder. Çünkü kitaptaki bütün delillerin hepsi Kur'ân ve sünnetten alınmıştır. Ancak kızgınlığı kendi nefsi için olan birine bir şey anlatabilmemiz mümkün değildir. Çünkü o artık nefsinin esiri olmuştur ki bundan dolayı düşünmemektedir.

NAKŞİBENDİ TARİKATINDA ZİKİR USULÜ

Nakşibendi tarikatı mensupları zikirde dil yerine kalple zikiri tercih ederler. Şeyh Muhammed Emin dille açık bir şekilde yapılan zikri tasvip etmemektedir.[10] Kur'ân'da veya sünnette buna dair hiçbir delil yoktur. Bilakis tam aksi vardır. Dolayısıyle bu bir bid'attır.

Peygamber (s.a.v.) bir hadisinde, **"İslâm'ın emir ve kanunları çoğalmıştır. Bana yapabileceğim bir şey öğret"** diyen birine, Peygamber (s.a.v.) **"Dilin devamlı olarak Allah'ı zikretsin"**[11] der. Ebu Hureyre (r.a.) Peygamberin (s.a.v.) naklettiği bir rivayette Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: **"Devamlı olarak beni zikredip iki dudağını benim için hareket ettiren kulumla beraberim."**[12] Peygamber (s.a.v.) diğer bir hadiste şöyle buyuruyor: **"Kul zikreden bir dil, şükreden bir kalp ve mümin bir hanım edinsin ki ona ahireti için yardımcı olsun."**[13]

Hadis-i şeriflerden de anlaşılacağı gibi dil ile zikir yapmanın kerahiyeti yoktur. Veya kalbi dil dışında zikre tahsis etmek varid olmamıştır. O halde biz Allah ve Peygamberinin bize gösterdiği yol ve verdiği talimatlara uygun olanı alır, olmayanı red ederiz. "La ilahe illallahı" zikirlerine masdar kabul eden Nakşibendi tarikatının bu hususla ilgili kendi kitaplarında anlatılan bir hikaye vardır. Hikayeyi aynen naklediyoruz.

Bir gün Şeyh Abdulkadir el-Ğucduveni, Şeyh Sadreddin'in yanında Kur'ân okuyordu. el-A'raf Sûresi'nin 55. âyeti olan ["Rabbinize yalvararak ve gizlice dua edin. Çünkü o aşırı gidenleri sevmez."] âyetine gelince şeyhe: "Gizli zikrin hakikati nedir? ve nasıl yapılır?" Kul açık bir zikir yapıp zikir esnasında dilini ve dudaklarını hareket ettirirse yanındakiler bunu farkeder. Kalbi ile yaparsa şeytan bunu sezer. Çünkü Peygamber (s.a.v.) "Şeytan insanın içerisinde kanın damarlarda dolaştığı gibi dolaşır" diyor deyince, şeyh ona "Bu leduni bir ilimdir (Allah tarafından bahşedilmiş bir ilimdir.) İnşaallah Allah seni evliyalarından biriyle karşılaştırır da sana gizli zikri öğretir" der. Bu cevaptan sonra şeyh Ğucduveni verilen müjdeyi beklemeye başlar. Bir gün Hz. Hıdır (a.s.) gelip kendisine adedi vukufla gizli zikri öğretir. Kendisine öğretilen gizli zikri suya dalıp kalbi ile "La ilahe illallah Muhammed Resûlullah" diyerek tatbik eder ve o anda kendisine herey zahir olur ve Kayyumluk cazibesine sahip olur.[14]

Naklettiğimiz hikaye gizli zikrin bid'at olmadığını ispatlamak için uydurulmuş bir hikayedir. Müslümanlarca edille'i seniyye masdarı olarak sadece Kur'ân ve sünnet kabul edilmiştir. Ayrıca Hz. Hıdır peygamber değildi ve bu ümmete peygamber olarakta gönderilmemişti. Ne varki tarikat mensupları kendisini devamlı istismar etmiş ve adına hurafeler uydurmuşlardır. Bununla beraber Hz. Muhammed'in (s.a.v.) dışında bir peygambere dahi uysak hak yolu kaybederiz. Zira Peygamber (s.a.v.) şöyle diyor: "Ruhum elinde olan Allah'a yemin ederim ki şu anda aranızda Musa olsa ve beni terkedip ona tabi olsaydınız sapıtırdınız. Çünkü ümmetler arasında sizler bana ümmet peygamberler arasında da ben sizlere peygamber olarak seçildim."[15] Bu hadisi şerife göre bizler Hz. Hıdır, Hz. İsa, Hz. Musa veya herhangi bir peygambere tabi olamayız. Zira dinimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v.) getirdiği son din olup, Kur'ân ve sünnetle mukayyettir (bağlıdır). Bu bağı ne bir peygamber ve ne de bir veli

[10] Tenvir el-Kulub (44)
[11] Tirmizi, Ahmed, İbni Habban, el-Zehebi İbni Mace
[12] Buhari (208), İbni Mace, İbni Habban
[13] İbni Mace (1861), Tirmizi (3094), Ahmed (5/278). Albani sahihinde (5231)
[14] el-Mevehib el-Sermediyye (77), el-Envar el-Kudsiyye (111-112)
[15] Darimi (115/1), Ahmed (387)

çözemez. Suya dalıpta zikir yapmak hiç bir peygamberin dini olmayıp Hindistanlılar'ın yaptığı **yoga** sporudur. Dolayısiyle Hz. Hıdır'ı (a.s.) bu hurafe ve yalanlardan tenzih edip onu bu tür şeylerden beri tutmak gerekir.

"Rabbinize yalvararak ve gizlice dua edin. Çünkü o aşırı gidenleri sevmez." Âyette anlatılanlar gizli ve sessiz duada dudakları haraket ettirmeyip bunu sadece kalple yapmayı ifade etmez. Zira âyette geçen gizlilik kelimesi dili zikirden men etmek manasında değildir. Lakin âyet bağırarak ve seslice yapılan duaları men etmek için inmiştir. Duada bir insan tek başına bile olsa sesini yükseltemez ve bağırarak dua edemez. Çünkü aleni yapılan dua riyadan kabul edilmiştir. Ayrıca yüksek sesle yapılan dua sükunet ve huşuu önler. Dolayısıyle alçak sesle yapılan dua daha efdal sayılmıştır.

İbni Cureye şöyle diyor: "Duada sesi yükseltmek, bağırıp çağırmak mekruh sayılmış, vakar ve sükunet içerisinde yapılan dua ise emredilmiştir."[16]

Ebni Cerir Taberi'nin Ebu Musa'dan (r.a.) naklettiği bir rivayete göre: Peiygamber (s.a.v.) ["Rabbinize yalvararak ve gizlice dua edin"] âyetinin ardından savaş esnasında bir vadiyi aşarken yüksek sesle tekbir getiren ashabına "Ey insanlar! Nefislerinize merhamet ediniz. Zira siz sağır ve uzak olana dua etmiyorsunuz. Ancak siz sizinle beraber olan işitici ve yakın olan Allah'a dua ediyorsunuz."[17]

Yukarıda zikrettiğimiz hadisi Müslim "Sesi alçaltmanın efdaliyeti" bölümü adı altında zikretmiş ve kalb "zikrinin dil zikrinden efdaliyeti" adı altında zikretmemiştir. ["Sabah akşam yalvararak, yüksek olmayan bir sesle rabbini içinden zikret"] âyetinden de anlaşılacağı gibi zikir ve duada sesi alçaltmak gerekir. Zira sükûnet, huzur ve huşu ancak alçak sesle yapılan dua ile mümkün olabilir. Nitekim Taberi bu âyetin tefsirinde gizliliği dille gizli olarak yapılan dua ve zikir diye ifade etmiştir. Zira sessizce yapılan dua ihlaslı olup iyi düşünmeye sevkeder.[18]

Görüldüğü gibi hiç bir müfessir bu âyetten ağız dilini susturup iddia ettikleri gibi kalb diliyle zikir hükmünü çıkarmamıştır. Dolayısiyle bu bir bid'attır. Ayrıca bu bid'ate bazı rükun ve şartlar konmuş. Şartlar şöyle: İki rekat namaz, kıbleye yönelip, gözleri kapatarak yirmibeş defa istiğfar etmek, Fatiha'yı okuyup Peygambere (s.a.v.) ve şeyhlerin ruhuna hediye etmek, şeyhin suretini hayalde tutmak ve kalb yoluyla şeyhten bereket istemek. Bundan sonra mürid "Allah'ım maksudum sensin, isteğimde senin rızandır" der. Burada şaşılacak şey mürid şeyhinin suretini tamamen hatırlamak için tam bir gayret harcarken Rabbine duada bulunuyor. O anda du aşeyhemi oluyor, yoksa Allah'a mı? İhlas bu duanın neresinde? Şeyhiyle rabıtada olan birinin Allah'a dua ettiği nerede görülmüştür?

Gizli zikir için konmuş şartları saymaya devam edelim: Bundan sonra mürid dişleri ve dudakları ayrı ayrı kenetler, dili de ağzın üst kısmına yapıştırarak "İlahi ente maksudi ve rıdake matlubi" ibaresini 21 defa bir solukta tekrar eder.[19]

Şeyh Muhammed Mustafa Ebu Elula derki: Kalbi temizlemenin en güzel yolu Nakşibendi tarikatının yaptığı zikirle olur. Zikir yapacak kişi kalb dili ile Allah, Allah diye zikretsin. Çünkü kalbin her tarafı dil, işitme ve görme duyuları ile donatılmıştır.[20] Bu sözler birer

---

[16] Tefsir bin Kesir {221/2), Taberi (147/8)
[17] Taberi (147/9), Buhari (162/7), Müslim (1/92/2)
[18] Taberi (113/9)
[19] Tenvir el-Kulub (512-515), Şifa-u'l-Alil (83), el-Mevehib el-Sermediyye (216-217)
[20] el-Kusur el-Avali (182/4)

safsatadan öteye geçemez. Zira kalp kalptir, işitme işitmedir, görme görmedir ve dilde dildir. "Kalbin her tarafı dildir" sözü çok enteresan bir sözdür. Söyleniş sebebi de yukarıda zikredilen bid'ati İslâm'a sokmak içindir. Dilin insanlar ve kavimler üzerinde büyük bir etkinliği vardır. İnsanlar cennete ve cehenneme dilleri vasıtasiyle girerler. Ayrıca dilin insanın günlük yaşamında büyük bir tesiri vardır. Ne varki sözünü ettiğimiz tarikat mensupları dili esas vazifesinden kovmaya çalışıyorlar. İki kelime vardır ki dil onları telaffuz ettiği zaman terazi ağırlaşır. Peygamber (s.a.v.) Allah'a sevgili, terazide ağır ve dile hafif iki kelime var ki onlar da "Sübhanallahi ve bihamdihi sübhanallahilazim."[21]

Ebi Said el-Hudri'nin rivayetine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle diyor: "Adem oğlu sabahladığı zaman (sabah vakti) vücudun bütün organları dile "Bizim için Allah'tan kork, zira biz sana bağlıyız. Sen doğru olursan biz de doğru oluruz. Yok eğer eğri olursan biz de eğri oluruz."[22]

Ayrıca Ahmed bin Hanbel'in naklettiği bir rivayette Peygamber (s.a.v.) şöyle demiş: "Kulun kalbi doğru olmadıkça imanı doğru olmaz, dili de doğru olmadıkça kalbi doğru olmaz."[23]

Dil kıyamet günü kafirler üzerine şahitlik edecek organlardan bir tanesidir. Dolayısiyle kıyamet günü mumine kendisi ile yaptığı zikirler üzerine şahitlik yapması gerekir. Görüldüğü gibi bir çok hadis zikrin dille yapılmasını emrederken "Kim böyle veya şöyle derse" diyor. Peygamberin (s.a.v.) bu sözlerini düşünen bir insan için büyük bir ibret vardır. Zira demek veya "söylemek" sadece dille mümkündür. Yoksa demogogların bahsettiği gibi "kalb dili" ile değil.

ŞEYH MUHAMMED BAHADDİN ŞAH-I NAKŞİBENDİN KERAMET VE MENKIBELERİ:

Nakşibendi tarikatından bahsederken tarikata ismini veren ve tarikat mensuplarının çok övüp sevdikleri, aynı zamanda tarikatın temel taşlarından biri olan şeyh Muhammed Bahaddin Şah-ı Nakşıbend'den bahsetmemek mümkün değildir. Şeyh Muhammed Emin Şah-ı Nakşibendi şöyle anlatıyor: **"O en büyük gavstır. Her şeyi bilir. Nurunun hidayetiyle kötülükler yok olmuş ve uzaklaşmıştır."[24]**

Şeyh Muhammed Emin, Şah-ı Nakşibend'ten şu rivayeti naklediyor: "Birgün Derviş Halile tabi oldum. Bana hayvanlara hizmet etmemi emretti. Bu emirden sonra yolda bir köpeğe rastlasam önünü kesmemek için geçmesini beklerim. Bu vaziyette tam yedi sene geçirdim. Daha sonra bana yöre köpeklerinin hizmetinde sadakatla çalışmamı ve onlardan yardım istememi emretti. Bu vaziyette de uzun bir zaman geçirdikten sonra bana: "Seni öyle bir köpeğin hizmetine göndereceğim ki o köpekten dolayı çok büyük nimetlere erişecek ve çok büyük bir mutluluk hissedeceksin." Şah-ı Nakşibend Şeyhi Derviş Halil'in işaret ettiği büyük nimet ve mutluluk kaynağı müjdeye nail olabilmek için büyük bir gayret sarfederek köpeği nihayet buluyor. Şah-ı Nakşibend köpeği bulduktan sonraki durumunu şöyle anlatıyor: "Köpeği görür görmez hemen önünde diz çöktüm ve beni şiddetli bir ağlama hissi tuttu ve ağlamaya başladım. O anda köpeğin sırt üstü yatarak dört ayağını göğe doğru kaldırıp ince, yanık ve yalvaran bir sesle dua ettiğini duydum ve tam bir tevazu içerisinde ellerimi açtım ve

[21] Buhari (66), Müslim (2694)
[22] Tirmizi (2409), İbni Huzeyme
[23] Ahmed fi'l-Musned (198/3)
[24] el-Mevehib el-Sermediyye (108)

her söylediği şeyden sonra amin demeye başladım. Bir müddet sonra köpek sustu ve ayağa kalktı. Bende o anda ellerimi yüzüme sürüp amin dedim.

Şah-ı Nakşibend'in anlattığı bir olayı daha nakletmekte yarar görüyorum: Şah-ı Nakşibend diyorki: "Bir gün yolda yürürken bir sürüngene rastladım. Aklıma ondan şefaat dilemek geldi. Ellerimi açtım. Sürüngen de yatarak dört ayağını göğe doğru kaldırdı ve dua etmeye başladı. Bende o susuncaya kadar amin demeye devam ettim."[25]

Hayret edilecek bir şey değil mi? Yardım ve şefaat kapıları kendisine kapandı da şefaat ve yardımı köpek ve sürüngenlerden istemeye başladı?

Sonra kim demişki: Köpek dua ettiği zaman sırt üstü yatıp dört ayağını havaya dikiyor diye. Sonra şefaat ve yardımı bir kuldan dilese, bu dilek onun işgal ettiği makama yakışmaz. Nasıl olurda şefaat ve yardımı hayvanlardan istiyor. Bu onun makamına yakışır mı?

Bir gün Şah-ı Nakşibend'in müridleri kendisini Buhara'da bir sohbete davet ederler. Akşam ezanı okununca Necmeddin Dedrek'e; "Sana emredeceğim her şeyi yapar mısın?" diye sorar. Necmeddin de "Evet" diye cevap verir. Şah-ı Nakşibend; "Sana hırsızlığı emretsem yapar mısın?" diye sorunca, Dedrek "Hayır" diye cevap verir. "Çünkü Allah'ın hakkını tevbe siler ama, kulun hakkını hiç bir şey silemez" der. Şah-ı Nakşibend ona emirlerime karşı gelirsen seni müridliğe kabul etmem diye tehdid eder. O zaman Dedret şiddetli bir korkuya kapılır ve sanki dünya kendisine dar gelir. Bunu gören arkadaşları affedilmesi için şeyhe yalvarırlar ve şeyhte onu affeder. Derdek'te onun bütün emirlerine itaat etmeye karar verir.[26]

İşte bu şekilde açık olarak gördük ki şeyh müridini açık bir şekilde kendisine kesin bir itaata davet ediyor. Bu itaat Kur'ân ve sünnete muhalif bile olsa.

Bu gibi şeylere tarikatta devamlı olarak tanık olmak mümkündür. Şeyhler devamlı olarak müridlerini kesin ve mutlak bir itaata mecbur ederler. İtaat etmeyen müridleri de Allah'ın huzurundan kovmakla tehdit ederler. Bu haraket bizim için hayret verici bir haraket değildir. Zira biz onların "İtiraz etme kovulursun" diyen sözlerini biliyoruz. Bilindiği gibi Allah'a ve peygamberine itaat, itaat edileceklerin itaatından daha hayırlıdır. Peygamber (s.a.v.) "Kötülük ve haramlarda itaat yoktur. İtaat ancak hayırlı işlerdedir"[27] der. Bir başka rivayette de "Müslümana hoşuna gitse de gimese de iyilikle emrolunduğu zaman itaat etmek mecburiyetindedir. Ancak kötü bir şeyle emrolunursa hoşuna gitse de itaat edemez."[28]

Burada şaşılacak şey yukarıda da açıklandığı gibi mürid şiddetli bir korkuya kapılıyor ve tevbe ediyor. Korku ve tevbe Allah rızası için değil, sadece şeyhin rızası içindir. Ancak kötülükte hiç bir kula itaatın olmadığını da biliyoruz.

Şah-ı Nakşibend diyorki: Arkadaşlarımdan biriyle bazı ilimleri konuşurken söz sözü açtı. Derken söz ibadete geldi. İbadet kelimesi konusuna geldiğimiz zaman arkadaşım bana "İbadetin sınırı nerede biter" diye sorar. Ben de ona ibadet sahibi insanın, karşısındaki insana "Ol" dediği zaman ölür. İşte ibadetin orada biter diye cevap verdim. O anda da arkadaşıma "Öl" dedim. Hemen yere düştü ve ölü olarak yığıldı kaldı. Bu durumdan rahatsız olup şaşırdım. Tekrar uğradım. Baktım ki sıcağın etkisiyle tamamen değişmiş. Bu vaziyet beni

[25] el-Mevehib el-Sermediyye (118-119), el-Envar el-Kudsiyye (130)
[26] el-Mevehib el-Sermediyye (138), el-Envar el-Kudsiyye (140)
[27] Müslim (1440), Buhari (106/8)
[28] Müslim (1840), Buhari (106/8)

daha da rahatsız etti. Tam bu anda bana ölüye diril demem emredildi. Ben de üç defe "Diril" deyince yavaş yavaş dirilmeye başladı ve hayata dönüp eski halini aldı.[29]

Hayret verici bir durum. Şah-ı Nakşibend öldürüp diriltebiliyor. Ayrıca ileride nakledeceğimiz rivayetlerde de görüleceği gibi Şah-ı Nakşibend gaybı, gizliyi, saklıyı, müridlerin içlerindeki sırları bilir. Bir gün kendisine kibirli olduğu yolunda söylentiler olduğu haberi verilince hiç çekinmeden ve büyük bir cesaretle "Bizim kibirimiz Allah'ın kibirindendir"[30] demiştir.

Yukarıda belirtilen ibareler çok ibret vericidir. İzzet ve kibir Allah'ın iki sıfatıdır. Bir kudsi hadiste Allah (c.c.) "Benim bu iki sıfatımda mücadele etmek isteyene azab ederim" diyor. Yani bu iki sıfatımı kendisine mal edip kendisini onlarla tanıtana azab ederim.[31] Bu sözlerden açıkça anlaşılıyor ki Kur'ân'a ve sünnete büyük bir muhalefet vardır.

Şeyh Salah diyor ki: Bir gün Şah-ı Nakşibend hazretleri müridlerine: Müridin şeyhten başkasına tabi olması onun Allah'a ulaşması yolunda büyük bir engel teşkil eder. Şah-ı Nakşibend'in bu sözünden sonra içimde imana ve İslâm'a aynı şekilde bağlanmam gereğini hissettim. Şeyhim Nakşibend bana ödnüp tebessüm ederek bana Hallac'ın (k.s.) **"Ben Allah'ın dinini inkar ettim. Bence inkar vaciptir. Lakin müslümanlarca büyük bir kabahattir"** diyen şiirini duymadın mı deyip beni ikaz etti.[32]

Bu şiiri okuduktan sonra Hallac'a **"Kaddesellahu sirrehu ve ruhehu"** demek mümkün mü? Bu şiirdeki açık küfrü büyük, küçük, aydın, cahil herkes anlayabilir. Şah-ı Nakşibend'te bu şiiri okurken onu reddetmek için değil müridinin içine doğan hislere cevap olsun diye okumuştur. Yani bu şiiri tarikatın en büyüklerinden olan Şah-ı Nakşibend okumakta sakınca görmüyor. Ayrıca Şah Veliyullah el-Dehlevi bu şiiri aynen nakletmiştir.

Zahire göre bu kelimeye küfür denemez ama içinde sakladığı manaları ancak havaslar (büyük zatlar) anlar. Rasûlullah (s.a.v.) Allah'a en çok ibadet eden, en büyük takva sahibi ve Allah'a en sevgili kul olduğu halde kendisinden zahirinde (dışında) küfür bulunan hiç bir kelime sadır olmamış, tam aksine ondan en güzel söz ve ibadetler sadır olmuş, ayrıca sabahlara kadar ibadet ettiği halde kendisinin (huve - hu) "O" olduğunu söylememiş ve zatının Allah'ın zatında birleştiğini de söylememiştir. Kendilerinin ibadet diye tarif ettikleri bir takım haraketler ibadet değil küfürdür. Ayrıca ibadetler insanı hayırlı yola sevk eder, yoksa iddia edildiği gibi ibadet insanı açık bir küfre götürmez. Bunun yanı sıra ibadet diye nitelendirilen bir takım söz ve haraketlerin hiç bir peygamber tarafından yapılmadığı gibi hiç bir sahabiden de sadır olmamış ve öyle bir şeye ihtiyaç dahi duyulmamıştır.

Şah-ı Nakşibend'e edeb nedir? Diye sorulduğunda "Edeb edebi terk etmektir" demiştir.

Yine müridlerinden birisi kendisine selam verir. Ancak Şah-ı Nakşibend selamı almaz. Müridte bu harakete epey içerler. Bunu duyan Şah-ı Nakşibend "Müridimden benim adıma özür dileyin. Onun selamını alamadım. Zira o anda hereyimle Allah'a yönelmiştim ve o anda Allah'la konuşuyordum. Onun için selamını alamadım" der.[33]

---

[29] el-Mevehib el-Sermediyye (133-134), el-Envar el-Kudsiyye (137), Cami Keramet el-Evliya (146/1-147)
[30] el-Mevehib el-Sermediyye (215), Cami Keramet el-Evliya (204/1)
[31] Müslim (2620)
[32] el-Nevar el-Kudsiyye (134)
[33] el-Mevehib el-Sermediyye (130)

Hz. Musa (a.s.) dışında Allah'la direk olarak konuşan birinin olduğunu bilmiyorduk. Ama şimdi anladık ki Şah-ı Nakşibend Allah'la direk olarak konuşabiliyor. Eğer Şah-ı Nakşibend bu hususu Hz. Musa'yla bülüşüyor ve Allah'la onun gibi direk konuşabiliyorsa bir peygamber olarak Hz. Musa'nın hiç bir kuldan farkı kalmamıştır.

Halbuki biliyoruz ki peygamberler vahiy ile sürekli olarak kontrol edildikleri için günah işleme açısından diğer kullara hiç bir şekilde benzemezler.

ALLAH'I GÖRMEK

Bir gün Buhara'da ulema (alimler) arasında dünyada Allah'ı görmek mümkün mü mümkün deği mi? tartışması olur. İki tarafta işin içinden çıkamayınca meseleyi Şah-ı Nakşibend'e götürürler. Şah-ı Nakşibend Allah'ı dünyada göremeyiz diyen alim grubuna "Benim dergâhımda taharetli (temiz ve abdestli) olarak üç gün bulunun" der. Alimler de taharetli olarak üç gün Şah-ı Nakşibend'in dergâhında bulunurlar. Üç gün bittikten sonra kendilerine hasıl olan kuvvetli bir halden dolayı bayılı verirler. Ayıldıklarında Şah-ı Nakşibend'in ayaklarını öpmeye başlarlar. Ve "İnandık Allah'ı dünyada görmek haktır" derler.[34]

Bu söz büyük bir münker olup Allah'a iftiradır. Zira Allah (c.c.) Şûra Sûresi'nin 51. âyetinde ["Allah bir insanla ancak vahiyle veya perde arkasından konuşur. Yahut bir elçi gönderir de izniyle ona dilediğini vahyeder"] der. Peygamber (s.a.v.) "Bilmiş olunuz ki hiç biriniz ölmeden Allah'ı göremez" der.[35] Ebu Zer (r.a.) Peygamber (s.a.v.) "Allah'ı gördün mü?" diye sorunca Peygamber (s.a.v.) "O nurdur, onu nasıl göreyim? diye cevap verir.[36] Bir gün Hz. Aişe (r.a.) "Kim peygamber Allah'ı gördü derse Allah'a büyük bir iftira etmiş olur" der. O anda yanında bulunanlar Tekvir Sûresi'nin 23. âyeti olan [Yemin olsun ki elçiyi (Cebrail'i) apaçık ufukta görmüştür] diyen âyeti hatırlatırlar. Bu âyetle birlikte Elnecm Sûresi'nin 13. âyeti olan [Ve muhakkak ki onu (Cebrail'i) asıl hüviyetinde bir kere daha görmüştür.] âyetini de hatırlatınca Hz. Aişe (r.a.) şöyle dedi: Bu ümmetin içerisinde bahsettiğiniz hususu Peygambere (s.a.v.) soran ilk kişi benim demiş ve Peygamberin (s.a.v.) kendisine verdiği şu cevabı anlatmıştır: "O Cebrail'dir. Onu yaratıldığı vaziyette sadece bu iki seferde gördüm. (Onu gökten inerken gördüm.)"[37] Bu âyet ve hadislere göre hiç kimse Allah'ı gördüm diyemez. Şah-ı Nakşibend nasıl olur da Allah'ı görebilir. Halbuki Allah Hz. Musa'ya [Beni göremezsin] diyor. Hz. Musa'ya müsaade edilmeyen birşeyde Şah-ı Nakşibend'e nasıl müsaade edilir. Bu bir iftira değil mi?

Naklettiğimiz ibareler bir tek şahsın inancı olmayıp bütün tarikat mensuplarının akidesinden bir bölümdür. Tarikat mensuplarının inancına göre zikrin meyvesi zikredileni (Allah'ı) açıkça seyredip gözle görmektir.

Şeyh Muhammed Emin diyor ki: "(Şeyh Muhammed Emin tarikatın musanniflerinden ve açıklayıcılarından olup, tarikatta büyük bir mevkiye sahiptir.) Kişi zikrini hakkiyle yapıp, zikrine devam ederse ve zikrinde sadık olursa Cenab-ı Hakk'ı devamlı olarak görür ve aradaki

[34] el-Mevehib el-Sermediyye (145)
[35] Sahih el-Cami es-Sağir (2960), İbni Huzeyme (185)
[36] Müslim (291)
[37] Müslim (287)

perde kalkar." Ancak zikir tohumunu ekmeyen zikrin meyvesini alamaz (Yani Allah'ı göremez.)[38]

Bu sözler İslâm'a ve Peygamberin (s.a.v.) hadislerine tamamen muhaliftir. Peygamber (a.s.v.) "Bilmiş olunuz ki ölmeden hiç biriniz Allah'ı göremezsiniz." İbni Abbas (r.a.) Elnecm Sûresi'nin 13. âyeti olan [Muhakkakki onu (Cebrail'i) asıl hüviyetinde bir kere daha görmüştür] âyetinin tefsirinde belirttiği iki şık vardır. Birincisi "Onu kalbi ile görmüştür." İkincisi de "Onu gönlü ile görmüştür" dediği vakidir.

Birinci şık: İbni Abbas'a (r.a.); "Peygamber (s.a.v.) Allah'ı görmüş müdür?" sorusuna "Evet" diye cevap vermiştir. O zaman İbni Abbas'a [Gözler onu göremez ama o gözleri görür] âyetini hatırlatıyorlar. İbni Abbas da "Hayır" diyor. "O kendisine nuruyla tecelli edince nurunu gördü" demiştir. Bu da Peygambere (s.a.v.) Allah'ı gördüm mü diye sorulduğunda "Onu nur olarak gördüm" diyen hadisine tamamen mutabıktır.[39]

Ayrıca Ebu Elaliye el-Araf Sûresi'nin 143. âyeti olan [Rabbim seni tenzih ederim. Tevbe ettim. Ben iman edenlerin ilkiyim] diyen âyetin tefsirinden, 'Kıyamet gününden evvel seni kimsenin göremeyeceğine ilk iman eden benim' manasını çıkarmıştır. [Ben iman edenlerin ilkiyim] diyen âyetin tefsirinden İbni Abbas (r.a.) "Yaratıklarından hiç kimsenin seni göremeyeceğine inananların ilkiyim" manasını çıkarmıştır.

İkinci şık: [Muhakkaki onu (Cebrail) asıl hüviyetinde bir daha görmüştür] diyen âyeti Hz. Aişe (r.a.) Peygambere (s.a.v.) sordum diyor. Peygamber (s.a.v.) de "O Cebrail'dir" dedi diyor.

Açık âyet ve hadislere rağmen el-Mevehib el-Sermediyye ve Tenvir el-Kulub kitaplarının yazarı: "Allah'ı görmek mümkündür" diyor. Allah da şöyle diyor: [Allah hiç bir kimseyle vahiy veya perde arkasında olmadan konuşmaz.] Hangisine inanalım. Allah'a mı, yoksa yazara mı? Müslüman olarak şüphesiz ki Allah'a ve ondan gelen herşeye inanırız. Ayrıca yazar bu tarikatın tamamen sünnetten kaynaklandığını ve tarikat prensiplerinde mensupları tarafından en ufak bir fazlalık ve noksanlık yapılmamıştır der.[40] Bu sözler doğru mudur?

TEVEKKÜL

Şah-ı Nakşibend'in bir müridi anlatıyor: "Şeyhimin (r.a.) sevgisine mazhar olduktan sonra Allah bütün işlerimi kolaylaştırdı. Ve yüz dinar topladım. Eşimin teklifiyle yüz dinarı saklamaya karar verdim. İstenilen şekilde iyi bir mürid olmadığım için olacak ki bu karara vardım. Daha sonra Buhara'ya gidip bir ayakkabı ile diğer ihtiyaçlarımı satın aldıktan sonra Arifen köşkünde şeyhimi (r.a.) ziyarete gittim. Elini öpmeye vardığımda bana: Buhara'ya neden gittin? diye sordu. Ben de bazı ihtiyaçlarımı gidermek için dedim. Ardından bana satın aldığı ayakkabıyla diğer şeyleri ve yüz dinardan arta kalan parayı bana getir diye emretti. İstediklerinin hepsini yaptıktan sonra bana bakıp şöyle dedi: "Dilersem sana bu dağı Allah'ın izniyle altın ederim. Ancak bizim gibilerin bu fani dünyada bu tür şeylere iltifat etmemeleri

[38] el-Mevehib el-Sermediyye (317), Tenvir el-Kulub (515-516)
[39] İbni Huzeyme (192), Tirmizi (3279)
[40] el-Mevehib el-Sermediyye (5)

gerekir. Zira biliyorsun ki sana yazılan kısmette bir artma ve eksilme söz konusu değildir. Dolayısiyle para biriktirmemeni ve bu tür şeylere tevessül etmemeni tavsiye ederim" dedi.[41]

Anlatılan olayda iki mesele açık olarak göze çarpıyor:

Birincisi: Şah-ı Nakşibend müridinin satın aldığı eşyalarla birlikte biriktirmek üzere sakladığı yüz dinardan arta kalan bölümünü gaybı bilircesine haber verdi. "Gayb" konusunu başka bir bölümde açıkladığımız için tarikat mensuplarının şeyhlerinin gaybı bilme konusundaki inançları sonsuz olup bu hususu normal bir durummuş gibi karşıladıklarına işaret etmekle yetineceğiz. Anlatılanlar İslâm şeriatına tamamen muhaliftir. Müridin anlattıklarını kabul edecek bile olsak şeyhin bunu açıklamaması gerekirdi. Zira sahabe-i kiramdan bir çok keramet zahir olduğu halde riyaya düşmemek için ve halkın onları büyütmemesi için kerametlerini açıklamamışlardır. Ancak çok büyük bir zaruret olduğu zaman kendilerine zahir olan kerametleri açıklamak zorunda kalıyorlardı. **Hz. Ömer (r.a.) minberde iken müslümanları dağ tarafından çevirmeye kalkan düşmanı görünce İslâm ordusu komutanına "Dağa dikkat, dağa dikkat" diye bağırmıştır.** Hz. Ömer (r.a.) bunu orduyu hezimetten kurtarmak için yapmıştır. Yoksa etrafındaki cemaatin görmesi için değil.

İkincisi: Şah-ı Nakşibend müridini parayı biriktirdiği için azarlamış ve onu bu işten men etmek istemiştir. Çünkü biriktirme hadisesi tarikat inançlarından olan "tevekkül" akidesine aykırıdır. Mal veya para biriktirme hususunun yasaklanması sadece Nakşibendi tarikatında olmayıp bütün tasavvufi tarikatlarda mevcuttur. Ayrıca mal biriktirme tarikata göre bir suç olup cezayı gerektirir.

Şeyh Muhammed Emin anlatıyor: Bir gün bir mürid topluluğu Şeyh Cüneyd hazretlerine gelip: "Rızkımızı istiyoruz" derler. Şeyh Cüneyd: "Nerede olduğunu biliyorsanız isteyin" der. Müridler: "Biz de onu Allah'tan isteriz" derler. Şeyh Cüneyd: "Eğer Allah'ın sizleri unuttuğuna inanıyorsanız, ona bunu hatırlatınız." Müridler: "Biz de evlerimize girip Allah'a tevekkül ederiz" dediler. Şeyh Cüneyd: "Allah'ı denemek tehlikeli bir şüphedir" deyince, müridler: "Peki çare nedir?" diye sorarlar. Şeyh Cüneyd "Çare, çareyi terk etmektir" diye cevap verir.[42]

Şeyh Muhammed, Şeyh Zennun el-Mısri'den tevekkülü şöyle naklediyor: Zennun el-Mısri şöyle diyor: "Tevekkül sebep ve tedbir almadan, her şeyi bırakarak Allah'a yönelmektir."

Şeyh İbrahim el-Havas Hz. Hıdır (a.s.)'la aralarında geçen bir hadiseyi şöyle anlatıyor: "Bir yolda Hz. Hıdır'la karşılaştım. Bana arkadaşlık teklif etti. Onunla yapacağım arkadaşlığın tevekkülümü bozacağından korkup ondan ayrıldım."[43]

Nakşibendi şeyhlerinden olan can canan Habibullah el-Mazhar müridleriyle beraber yola çıktığı zaman yanına binek ve azık almadan çıkardı. Yorulup konakladıkları yerde gaibten (bilinmeyen yönden) kendilerine yemek gelirdi.[44]

Büyük şeyhlerden sayılan Abdullah el-Dehlevi diyor ki: "Helal kazanç müminlere nasıl farzsa, helalı terketmekte ariflere farzdır."[45] Yukarıda zikredilen hadiselerin hiç birisi

[41] Şah-ı Nakşibend hazretlerine köşkünde kalmak caiz oluyor da, müridine yüz dinarı biriktirmek tavsiye edilmeyip caiz görülmüyor.
[42] Tenvir el-Kulub (482), el-Risaletü'l-Kuşeyriyye (78)
[43] Tenvir el-Kulub (482), el-Risaletü'l-Kuşeyriyye (78)
[44] Tenvir el-Kulub (477), el-Risaletü'l-Kuşeyriyye (77)
[45] el-Envar el-Kudsiyye (204), Cami Keramet el-Evliya (389/1)

tevekkülden olmayıp, tevekküldendir. Tevekkül: Çalışmadan, iş aramadan, yattığı yerden Allah'a tevekkül ettim demektir. Eğer İslâm'ın ilk doğup yayıldığı ve geliştiği günlerde böyle bir metod uygulansaydı İslâm kesinlikle yayılmayacak ve eğer öyle bir tevekkül yoluna başvurulsaydı bu dine tabi olanların hepsi, bu dine girdikten bir kaç gün sonra açlık ve susuzluktan ölmüş olacak ve bundan dolayı da bu din yayılmayacaktı. Zira bunlar tevekkülü çalışmayı ve işi terketmek sanıyorlar. Halbuki Allah (c.c.) Âl-i İmran Sûresi'nin 159. âyetinde [Bir işe azmettin mi Allah'a tevekkül et] der. Ayrıca [Namaz kılındıktan sonra yeryüzüne dağılıp Allah'ın fazlından nasibinizi arayınız] diyor. Bir de Mülk Sûresi'nin 15. âyetinde Cenâb-ı Hakk [Yeryüzünde dolaşıp Allah'ın vermiş olduğu rızıklardan yeyin] diyor.

Hz. Enes'in (r.a.) bir rivayetine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: Peygamberin (s.a.v.) yanına camiye gelen bir adama, Peygamber (s.a.v.) devesini sorar. Adam: "Allah'a tevekkül edip onu bağlamadan bıraktım" der. Peygamber (s.a.v.) adama "Deveni bağla ondan sonra Allah'a tevekkül et" der.[46]

Şah-ı Nakşibend müridini para biriktirip, mal edinmekten niye men ediyor? Acaba bu İslâm'ın emirlerinden midir? Sad bin Ebi Vakkas'ın (r.a.) rivayet ettiği bir hadisi şerife kulak verelim. Sad bin Ebi Vakkas malının tümünü Allah'a ve rasûlüne vasiyet etmek ister. Peygamber (s.a.v.) hayır der. Sad: "Malımın yarısını vasiyet edeyim" der. Peygamber (s.a.v.) bunu da kabul etmeyince "O halde dörtte birini vasiyet edeyim" der. Peygamber (s.a.v.) "Olur ama bu da çoktur" der. Ve şöyle devam eder: "Varislerini ölümünden sonra zengin bırakman, başkalarına el açıp dilenmelerinden daha hayırlıdır" deyip sözünü bitirir.[47]

Ata bin el-Seib (r.a.) anlatıyor: Hz. Ebu Bekir (r.a.) halife seçildikten birkaç gün sonra sabahın erken saatlerinde omuzuna attığı birkaç elbiseyi satmak üzere çarşının yolunu tutar. Yolda Hz. Ömer ve Hz. Ebu Ubeyde ile karşılaşır. Ona "Nereye gidiyorsun?" diye sorarlar. Hz. Ebu Bekir (r.a.) "Çarşıya" diye cevap verir. Hz. Ömer ve Hz. Ebu Ubeyde ona "Unutmaki sen müslümanların işleri ile meşgul olmak üzere halife seçildin" deyince, Hz. Ebu Bekir (r.a.) "Beni ticaretten men ediyorsunuz, ama çocuklarımın nafakasını nasıl temin edeyim" der. Bu söz üzerine kendisine her yıl için altı bin dirhem tahsis ederler.[48]

Bu hadisenin ardından İbni'l-Cevzi şöyle diyor: Bir tarikat şeyhine "Çocuklarımın nafakasını nasıl ve nereden kazanayım?" dersen şirke girdin, ticaret yapan biri hakkında onlara soru sorarsan "Tevekküle inanmıyor" derler. Bütün bunlar cahilliklerinden ileri gelmektedir. İslâm'daki tevekkül şekli az evvel naklettiğimiz hadisi şeriflerin anlattığı gibi olmalıdır. İslâm tedbir alınarak yapılan tevekkülü, tevekkül olarak kabul ederken, tarikat mensuplarının sadaka dağıtıcılarına ettikleri tevekkülü kesinlikle reddederler. Zira İslâm tedbir alındıktan sonra Allah'a tevekkülü, tevekkül olarak kabul etmiştir. Yoksa evlerinde oturup da ekmek ve pişirilmiş hazır yemek beklemek tevekkül değildir. Dileyenler onların ekmek ve pişmiş balık hususundaki şarkılarını kitaplarına müracaat edip okusunlar.

Bununla birlikte tevekkülün bu türü toplumları yıkar, fakirliğin yayılmasına ve insanların yok olmasına neden olur. Sonra kim demiş ki Peygamber (s.a.v.) fakirliği seviyordu. Peygamber (s.a.v.) "Fakirlikten Allah'a sığınırım" diyordu. Hz. Aişe'nin bir rivayetine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle diyor: "Allah'ım! Cehennem ateşinin, kabir azabının, zenginlik ve fakirlik fitnesinin şerrinden sana sığınırım."[49] Bununla beraber Peygamber (s.a.v.) bazı sahabelerinin

[46] Ahmed fi'l-Müsned (286/5)
[47] Müslim (1627)
[48] Tarih Taberi (54/3), Tabakat İbni Sad (184/3)
[49] Buhari (161/7), Müslim (589), Nesai (315/2), Tirmizi (263/2)

zengin olması için dua etmiştir. Enes bin Mâlik için şöyle dua etmiştir: "Allah'ım! Malını ve çocuklarını arttır."[50]

Sahabelerin büyük bir kısmı zengin kişilerdendi. Peygamber (s.a.v.) zenginliklerine kesinlikle karşı olmamış ve şöyle demiştir: "Ebu Bekir'in malından yararlandığım kadar, hiç kimsenin malından yararlanmadım."[51] Hz. Osman'ın (r.a.) savaşlarda verdiği sadaka ve orduya bağış olarak verdiği mallar meşhurdur. Ayrıca Hz. Abdurrahman zengin birisi idi. Malanı terk ederek Medine'ye hicret etmiştir. Peygamber (s.a.v.) onu Ensar'dan biriyle kardeş yaptı. Ensar'dan olan kardeşi ona malının yarısını bağışlayıp, hanımlarından da birini boşayarak ona nikahlamayı teklif etti. Ancak Hz. Abdurrahman (r.a.); "Bana çarşının yolunu tarif et" demiştir.

Bu meşhur sözünden sonra kardeşi ona çarşının yolunu tarif eder. Hz. Abdurrahman çarşıya gidip ticaret yapmaya başlar ve eski zenginliğine yaptığı ticaretle tekrar ulaşır.

Hz. Abdurrahman'ın (r.a.) meşhur sözü olan "Bana çarşıyı tarif et" ibaresi sofilerce büyük bir sözdür. Çarşıya gidip çalışmak ve ticaretle uğraşmak "tasarruf"a zıt bir iştir. Tasavvufi tevekküle girip üç gün aç kalan ve açlıktan yerde atılmış karpuz kabuklarını yemek için elini uzatan sofiye Ebu Turab el-Nehşebi; "Tasarruf sana yaramaz. Çarşıya git ve çalış" demiştir.[52] Ebu Ali el-Ruzbari; "Beş gün sonra ben acım" diyen sofiyi çarşıya gönderip rızkını kazanmasını emrediniz.[53]

Bir gün Habib el-Acemi'ye "Ticareti neden terkettin?" diye sorulunca "Kefili inanılır buldum" diye cevap verir.

Zelnun el-Mısri'ye "Tevekkül nedir ve nasıl olur" diye sorulunca; "Tevekkül dostları ve tedbiri terk etmektir" der.

Eğer toplum bu tür prensiplerle haraket etseydi kim kime harçayacak, kim kime sadaka verecekti? Hayatın bütün gereklerini yerine getiren, tembellikten kaçan bir toplumda böylesine yıkıcı bir akıdeyi görmemiz ve tasavvur etmemiz mümkün değildir. Çalışmak, didinmek, hayatın zorluklarına tahammül edip galip gelmek için tedbir almak İslâm'ın önemli bir gereğidir. Onların iddia ettiği gibi bütün İslâm orduları "tevekkül" ediyoruz deyip otursaydı fethedilen ülke olmayacak, dolayısıyle İslâm yayılmayacaktı. Aynı şekilde hıristiyanların, yahudilerin, mecusilerin ve diğerlerinin küfrüne ve şirklerine karşı çıkmamak ve "Bu onların kaderidir, biz Allah'ın kaderini değiştiremeyiz" diyen bir orduya sahip olmuş olsaydık, belki de hiç bir fetih olayı gerçekleşmeyecekti.

Ebu Yezid el-Bestami'ye "Arif isyankar olur mu?" diye sorulduğunda "Ve Allah'ın emri gerçekleşmiş bir kaderdi" diye cevap vermiştir.[54] O halde kulun isyan edip, günah işlemesini Allah istemiş ve onu kaderine yazmıştır. Bu Ebu Yezid'in görüşüdür. Bu sözler Nakşibendi tarikatı kitaplarından alınmıştır. Bu demektir ki tarikat mensupları bu sözleri kabul ediyor ve onları delil olarak tanıyorlar.

Şeyh Muhammed Emin mütevekkili (tevekkül edeni) tarif ederken, "mütevekkilin" alameti; soru sormamak, cevap vermemek, istememek ve onun en kamil hali ölü yıkayıcısının elleri

---

[50] Buhari (161-162)
[51] Sahih Cami es-Sağir (5684)
[52] el-Risaletü'l-Kuşeyriyye (78), Telbis İblis (208)
[53] el-Mevehib el-Sermediyye (51), Telbis İblis (209)
[54] el-Risaletü'l-Kuşeyriyye (76-79)

arasındaymış gibi Allah'ın elleri arasında durmasıdır ki, onu istediği gibi evirip çevirsin ve hiç bir haraket yapmasın. Ve tedbir almasın. Bu sözler Şeyh Muhammed Emin'in değildir. Adı geçen sözleri "el-Risaletü'l-Kuşeyriye"den almış, sözler Sehl bin Abdullah el-Testeri'ye nisbet edilmektedir.[55]

Bu sözlere göre kulun yaptığı işlerde seçme hakkı yoktur. Ve herşey iradesi dışında gerçekleşiyor. Daha açık bir ifadeyle rüzgârların önündeki bir tüy durumundadır. Haşa tevekkül bu değildir. Yine bu sözlere göre kafirin kafir olurken hiç bir suçu yoktur. Zira Allah onun kafir olmasını istemiştir. Halbuki Allah (c.c.) şöyle diyor: [Fakat O kullarının inkarına razı olmaz.] (el-Zümer 7) Ayrıca Kehf Sûresi'nin 7. âyetinde şöyle diyor: [Deki: Hak Rabbinizdendir. İsteyen iman etsin, isteyen de inkar etsin.] O zaman kul nasıl olur da haraketsiz ve tedbirsiz olarak bir ölü gibi olur? Halbuki tedbir ve harakette ölü yıkayıcısı gibi Allah'tandır. Allah (c.c.) İnsan Sûresi'nin 3. âyetinde demiyor mu ki; [Biz ona hidayet yolunu gösterdik, ya şükreder veya nankörlük.] Dolayısıyle Allah (c.c.) bize iki yolu da göstermiş ve bizim irademiz olmadan bu yollardan herhangi birine girmeye bizi mecbur tutmamıştır. Eğer bizi herhangi birine mecbur etse işleyeceklerimizden dolayı bizi hesaba çekmez. Çünkü bizim isteğimiz olmadan bizi mecbur ettiği bir şeyden ötürü nasıl olur da hesaba çeker. Şeytan dahi şöyle demiyor mu?: [Benim sizin üzerinizde bir nüfuzum yoktu. Sizleri sapıklığa davet ettim. Siz de bana uydunuz. O halde beni kınamayınız, nefislerinizi kınayınız.] (İbrahim 22)

Şeyh Muhammed Emin ve benzerlerine göre kulun işlediği suçların işlenmesinde hiçbir iradesi yoktur. Çünkü kendilerine Allah tarafından mükteseb olarak gelmiş diyorlar. Yani ölü yıkayıcısının elleri arasında bir ölü misali ancak ölü değil. Ölü yıkayıcısı ölüyü nasıl isterse evirir çevirir, ölünün bunda isteği ve iradesi söz konusu değildir. Kul da Allah'ın tasarrufunda olduğu için işlediği bütün suçları iradesi dışında işliyor. Yani haşa Allah bu suçları kuluna işletiyor. Şeytan bile kendini bundan beri tutarken Şeyh Muhammed Emin ve başkaları bunu Allah'a atfediyorlar.

NAKŞİBENDİ TARİKATI ŞEYHLERİNİN SÖZ VE KERAMETLERİNDEN BAZILARI

Şeyh Muhammed el-Masum diyor ki: Kabe-i muazzamanın beni hasretle öptüğünü gördüm. Ziyaret tavafını bitirdiğim zaman da bir melek bana haccımın kabul edildiğine dair bir mektup getirdi."[56]

Şeyh Muhammed Masum üç yaşındayken tevhid üzerine konuşmuş ve "Yer ve gök benim demiştir."[57]

Yine Şeyh Muhammed el-Masum: "Kendimi yeryüzündeki bütün zerreleri kaplayan bir nur olarak gördüm. Ayrıca nurumla bütün dünyanın güneş gibi nurlandığını (aydınlandığını) gördüm" diyor.[58]

Şeyh Habibullah Can Canan el-Mazhar diyor ki: "Kamil bir sofi, kemâli ve hayrı kendine maletmez. Çünkü o bilir ki kemal ve hayır müsteardır. Bu da hakkın ta kendisidir ki o zaman

---

[55] el-Risaletü'l-Kuşeyriyye (76)
[56] el-Mevehib el-Sermediyye (213), Cami Keramet el-Evliya (204/1), el-Envar el-Kudsiyye (196)
[57] el-Mevehib (202)
[58] el-Mevehib el-Sermediyye (203), el-Envar el-Kudsiye (192)

tam bir "FENA" hasıl olur. Ve herşey doğru olarak görülür. Hallac'ın "Enel hak" deyişinin sırrı budur."[59]

Bu konu ile ilgili olarak tam bir bölüm ayırdık. Tarikat mensupları bütün yaratılmışlarda Allah'tan başka birşey görmezler. Hallac'ın "Enel hak" sözünü delil olarak almalarının nedeni budur. Çünkü Hallac kendini Allah'ın kendisi olarak kabul ediyordu. Habibullah Can Canan el-Mazhari vefat edince Kur'ân'ın yarısının göklere yükseldiğini ve dinde çatlaklıkların meydana geldiği söyleniyor. Bu sözü el-Senhuti "el-Envar el-Kudsiyye fî Menakıb el-Nakşibendiyye" isimli kitabında zikretmiştir.[60]

Şeyh Ahmed el-Faruki diyor ki: "Bir çok kez arşı mecidin üzerine çıkarıldım. Bir gün arşı mecide çıktım. Yer merkeziyle arşın arasındaki mesafe kadar arşın üzerine çıkınca Şah-ı Nakşibend'in makamını gördüm. Ayrıca makamının üzerinde bazı şeyhlerin makamını gördüm." Daha sonra şöyle devam ediyor: "Bilmiş ol ki arşın üzerine ne zaman çıkmak istesem bana bu imkân kolaylıkla sağlanıyor."[61]

Yine Şeyh Ahmed el-Faruki: "Kabe'nin etrafımda bana şeref ve ikrâm olsun diye Allah tarafından tavaf ettirildiğini gördüm" diyor.[62] Şeyh Ahmed Diyaeddin'in müridlerinden birisi kendi içinde şeyhinin bir keramet göstermesini istemiş, ancak bunu şeyhine söylemeye bir türlü cesaret edememiş. Şeyh hazretleri bunu hemen anlamış ve müridine dönüp şöyle demiş: "Doğruluk bin kerametten daha hayırlıdır."[63]

Şeyh Muhammed bin Abdullah bin Mustafa el-Hani olay meydana gelmeden olayın meydana geleceğini, müridlerine hasıl olacak tehlikeleri evvelden haber verirdi. Ayrıca müridinin ne durumda olduğunu sormaz. Müridinin içinde bulunduğu durumu haber verirdi.[64]

Şeyh Taceddin bin Zekeriyya'nın küçük bir kızı vardı. Bir gün hastalandı. Şeyh babasının abdest aldığı bir sırada Allah küçük kıza babasının ayaklarını yıkadığı abdest suyundan içmesini ilham etti. Kız suyu içtikten sonra Allah'ın izniyle hastalıktan kurtuldu.

Ayrıca müridleriyle gülüp şakalaşırken bazı müridlerinin içinden gülüp şakalaşmak şeyhlik makamına yakışmaz diye geçince, Şeyh Taceddin bunu hemen anlamış ve "Şaka peygamberlerin efendisi olan Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sünnetindendir" deyip, müridlerini uyarmıştır.[65]

Şeyh Kasım'ın kerametleri: el-Hanin naklettiğine göre bir gün Şeyh Ubeydullah Ahrar hastalanır. Ziyaretine gelen Şeyh Kasım ona; "Kendimi sana feda ettim" der. Şeyh Ubeydullah ona; "Yapma. Senin müridlerin çok, yaşın da genç" dedi. Şeyh Kasım; "Sana bu konuda istişareye gelmedim. Kendi kendime düşünüp karar verdim. Allah'ta bunu kabul etti." Bu konuşmadan bir gün sonra hastalık Şeyh Ubeydullah'tan Şeyh Kasım'a geçti. Şeyh Ubeydullah'ta doktora ihtiyaç hissettirmeyecek bir derecede iyileşti.[66]

---

59 el-Mevehib el-Sermediyye (277), el-Envar el-Kudsiyye (205),
60 el-Envar el-Kudsiyye (207), el-Mevehib el-Sermediyye (231-232)
61 el-Mevehib el-Sermediyye (184), el-Envar el-Kudsiyye (182)
62 el-Mevehib el-Sermediyye (185)
63 el-Envar el-Kudsiyye (272)
64 Cami Keramet el-Evliya (222/1-223)
65 Cami Keramet el-Evliya (373/1)
66 Cami Keramat el-Evliya (236/2-237), el-Envar el-Kudsiyye (177)

Nakledilen söz ve haraketler özet olarak Nakşibendi tarikatına mensup şeyhlerin söz ve hareketleridir. Hepsinde de İslâm'a muhalif şeylerin bulunduğu insaflı okuyucuların dikkatinden kaçmayacaktır. Bu şeyhlerin kimisi insanların içinden geçeni, kimisi gelecekte olacakları bilirken kimisi de arşı mecidin üstüne çıkıyor. Ayrıca bazısı nur oluyor ve herey nuruyla aydınlanıyor. Bazısı da yaratılanla yaratanı bir görüp zındıkların lideri Hallac'ın "Enel hak" sözünü delil olarak gösteriyor. Onların iddia ettiği "Biz sünnete tabi olup sahabenin yolundayız" derler. Sünnete tabi olmak ve sahabe-i kiramın yolunda olmak böylemi olur?

ŞEYHLERDEN YARDIM İSTEMEK

Allah (c.c.) el-Neml Sûresi'nin 62. âyetinde; [Yoksa darda kalana niyaz edip yalvardığı zaman icabet eden, kötülüğü gideren, sizleri yeryüzü halifeleri yapan mı? Allah'la başka bir ilah mı? Ne kadar az düşünüyorsunuz.] Ne kadar çarpıcı ve anlamlı bir âyet. Acaba bir mümine bundan daha çok tesir edecek başka bir şey olabilir mi? Müminin yardımı sadece Allah'tan istemesine delil olarak bu âyet yeter de artar bile. Daha sonra Allah (c.c.) bize bir âyetinde korkunç ve dehşetli bir sahneyi canlandırıp, kendisinden başka bir şeyden yardım dilenemeyeceğini şöyle anlatıyor: [Sizi karada ve denizde yürüten Allah'tır. Bulunduğunuz gemi içindekileri tatlı bir rüzgârla muntazam götürürken ve yolcularda neşeli iken bir fırtına çıkarak onlara her taraftan dalgalar gelip çepeçevre kuşatıldıklarını anlayınca dini sadece Allah'a tahsis ederek ona şöyle dua ederler: "Bizi bu durumdan kurtarırsan şükredenlerden oluruz."]

Bu âyette tasvir edilen sahnede insan için büyük bir ibret vardır. O korkunç anda insan duayı sadece Allah'a eder. Onda ne bir puttan, ne bir mezardan, ne bir veliden veya başka bir şeyden yardım dilemez. Âyetteki "Dini sadece Allah'a tahsis ederek" ibaresinden yukarıda izah ettiğimiz mana çıkıyor. Ancak onları o korkunç durumdan kurtardıktan sonra tekrar Allah'a ortak koşarlar. Allah (c.c.) Ankebut Sûresi'nin 65. âyetinde şöyle diyor: [Onları kurtarıp karaya çıkardıktan sonra Allah'a ortak koştular.]

Nakşibendiler'de bulunan ayıplardan bir tanesi de çok zor ve tehlikeli durumlarda dahi olsa şeyhlerden yardım dilemektir. Tarikat hakkında kitap yazan Nakşi yazarlar şeyhlerin özelliklerini uzun uzun anlatırlar ve derler ki; "Şeyhlerimiz gaybı bilir, kainatta tasarruf yetkisine sahiptirler, zor durumdaki kişilerin imdadına yetişirler, belâları def eder ve hastaları iyileştirirler." Kendilerine göre bu kadar özelliği olan kişilerden yardım dilemekte bir mani görmezler. İşte o anda dini onlara tahsis ederler. Zira duada direk olarak Allah'a yönelmemiş, tam aksine şeyhe yönelip ondan yardım istemişlerdir.

Şimdi de konuyu Nakşibendi şeyhlerinin söz ve davranışlarını da naklederek daha geniş bir şekilde açıklayalım:

Bir rivayete göre Şeyh Muhammed el-Masum'un müridlerinden biri, atının üzerinde yol alırken, at birden ürküp hızla koşmaya başladı. O anda mürid yere düştü ve bir ayağı da üzengiye takıldı kaldı. Ayağı üzengiye takılı olduğu halde at koşmaya ve müridi peşinden sürüklemeye başladı. O anda mürid **"kayyum"** olan Şeyh Muhammed el-Masum'dan yardım istiyor. Yardımı ister istemez şeyh imdadına yetişip atı durdurarak onu kurtarıyor. Aynı mürid bir gün denize düşüyor. Yüzme bilmediği için Şeyh Muhammed el-Masum'dan yardım istiyor. Tam boğulmak üzereyken şeyh onu kurtarıyor. Dikkat edilirse yazar burada şeyhe **"kayyumluk"** sıfatını veriyor.

Batmak üzere olan bir gemide bulunan Şeyh el-Masum'un müridlerinden biri beni kurtar diye yardım istiyor. Şeyh Muhammed el-Masum o anda müridleriyle beraber kendi evinde bulunuyordu. Şeyh müridleri arasında olduğu halde elini uzatıp gemiyi batmaktan kurtarıyor. Ve sarığıyla cübbesinin bir kısmı suyla ıslanıyor. Müridleri şeyhin elini havaya uzatıp sarıkla cübbesinin ıslanmasına hayret ettiler.[67]

Bir gün Mevlâna Arif'in köyüne büyük bir sel baskını olur. Köylüler selden korkarak Şeyh Mevlâna Arif'e seli haber verirler. Şeyh Mevlâna Arif selin en hızlı aktığı yere oturup sele: "Beni taşıyacak gücün varsa taşı" der. Bu sözden sonra sel geri akmaya başlar.[68]

Bu tehlikeler esnasında halk ellerini açıp Allah'a dua etmiyor da direk olarak şeyhlerine yönelip ondan yardım istiyor ve kendilerini başlarına gelen felâketlerden kurtarmalarını istiyor. Anlayamıyorum. Nerede bunların kalblerindeki Allah, nerede tevhid, nerede İslâm? Bu kitapların yazarları ne istiyor? Nakşibendi tarikatı şeyhelrine halkın Allah'ı bırakıp tapmalarını mı, yoksa onları Allah dışında ilah mı kılmak istiyorlar? İş bununla da bitmiyor. İnançlarına göre ölü veya diri olan bir şeyhten yardım dilemekte beis yoktur. Şeyh Muhammed Emin şöyle diyor: "Şah-ı Nakşibend müridlerine hayattayken yaptığı yardımı öldükten sonra da yapabilir. Buna delil olarak ta Allah'ın [O ölür veya öldürülürse (Hz. Muhammed (s.a.v.)) ökçelerinin üzerine gerimi döneceksiniz] (Âl-i İmran 144)[69] âyetini gösteriyor.

Âyet Peygamber (s.a.v.) hakkında indiği halde onu şeyhine alfetmiştir. Ama Allah'ın sıfat ve harikalarını kendilerine mal eden insanlar için Peygamber (s.a.v.) için inmiş bir âyeti şeyhelri için inmiş gibi kabul etmeleri garib bir şey değildir. Tefsir kitaplarını okuyup araştıran birisi hiçbir tefsir kitabında bu şekilde saptırılmış bir tefsire rastlayamaz.

Bunun yanısıra hayatta olan Nakşibendi şeyhleri, ölmüş nakşi şeyhlerle devamlı buluşur ve diriler onlara biat edip onlardan teklif ve velayet alırlar. Şah-ı Nakşibend teklifiyet ve velayeti ölü şeyhlerle mezarlıkta buluştuktan ve onların onayını aldıktan sonra kazanmıştır.[70]

Gizli zikir (zikrihafi) usulünü de Şeyh Abdulkadir el-Ğucdeve'nin ruhani eliyle görüştükten sonra almıştır. el-Envar el-Kudsiyye'nin yazarı bu hususu şöyle açıklıyor: Ruhaniyetler bu konuda hayatta iken toplandıkları gibi, ölümden sonra da vücud, ruh ve mahluklar aleminin dışında olan metafizik aleminde toplanırlar.

Diri insanların ölülerin ruhlarıyla buluşup onlarla toplantı yaptıklarını ve onların ruhlarıyla konuştuklarını iddia edenleri alimler tekfir etmişlerdir. el-Feteve el-Bezeziye'de: "Ölülerin ruhları, olup biteni bilir diyenler kafir olmuşlardır" denmektedir. Şeyh Fahreddin Ebu Said el-Cuyeni diyor ki: "Kim ölü istediği şeyi Allah'ın iradesi olmadan yapar derse ve buna da inanırsa kafir olur." el-Raik (94/3).

Şeyh Hamideddin "el-Nekuri el-Tevşih" adlı kitabında şöyle diyor: "Onlardan bazıları peygamberlerin ve evliyaların ihtiyaç ve musibet anında onları duyar ve imdatlarına yetişir, inancı ve düşüncesiyle ruhlarından imdat ve yardım taleb ederler. Bu haraket kabih bir şirk ve açık bir cahilliktir."

[67] Cami Keramet el-Evliya (199/1-200), el-Mevehib el-Sermediyye (210-213), el-Envar el-Kudsiyye (195-196),
[68] el-Mevehib el-Sermediyye (107), el-Envar el-Kudsiyye (125)
[69] Tenvir el-Kulub (500)
[70] el-Mevehib el-Sermediyye (113), el-Envar el-Kudsiyye (7)

Ruhlar alemiyle bu kadar kuvvetli bir bağlantıyı nasıl kurabiliyorlar? Ruhların dilediği diri kişilere gelip onlarla konuştuğunu nereden çıkarıyorlar? Ruh üzerinde sorular çoğaldığı zaman Allah (c.c.) Kur'ân-ı Kerîm'de belirttiği bir âyet, soruları sahiplerine iade etmek ve onlara cevap vermek için şöyle diyor: ["Sana ruhtan soruyorlar. De ki: Ruh Rabbimin bileceği bir iştir. Size az bir bilgi verilmiştir."] (el-İsra 85) Bu tarikat mensuplarından hayale yakın ve gerçeğe uzak başka bir grup düşünmek mümkün mü?

ŞEYHLERİN MEZARLARINI KUTSALLAŞTIRMALARI

Keşke bu kadarla bitse... İş kutsallaştırmaktan öteye gitmiş, mezarları öpmüş, mezar topraklarını sürme gibi gözlerine sürmüşlerdir. Peygamber (s.a.v.) mezarın yanında namaz kılmayı, üzerine bina yapmayı ve mezarın üzerine oturmayı nehyetmiştir. Acaba Peygamber (s.a.v.) mezarların mübarek bir şeymiş gibi kutsallaştırılıp eşiklerinin öpüldüğünü bilse durum ne olurdu?

Şeyh Muhammed Emin "Tenvir el-Kulub" adlı kitabında şöyle diyor: "Ahalinin evliya mezarlarının eşiklerini, omuzlarında taşıdıkları tabutlarını teberrük niyetiyle öpmesinde bir sakınca yoktur. Bu haraketlerini de men etmemek gerekir. Çünkü onlar failin ve tesir edicinin Allah olduğuna inanırlar. Ayrıca bunu Allah'ın sevdiği insanları sevdiklerini belirtmek için yapıyorlar. Burada Şeyh Muhammed Emin okuyucudan mezar sahiplerinin ihtiyaç sahibi insanların kendilerine dua edip, yardıma çağırdıkları zaman çağrıya uyduklarını ve ihtiyaçlarını karşıladıkları inancına sahip olduğunu gizlemektedir. Bundan daha büyük bir şirk olabilir mi?

Bir rivayete göre bazı şeyhler şöyle diyor: "Allah her velinin mezarına, veliden yardım isteyen insanların yardımına gitmesi için vekil bir melek vermiştir. Yardıma bazan melek giderken, bazan da velinin kendisi mezardan çıkıp gitmektedir."[71]

Mekkenin fethinden sonra şeytanın en büyük hilelerinden olan putların müslümanlar üzerinde herhangi bir tesiri kalmayınca şeytan biraz düşündükten sonra iyi düşünülmüş bir hileyle mezarın putun yerini tutabileceği kanısına vardı. Ardından insanlara mezarlar üzerinde bina kurmayı, zorluk ve felaketler esnasında yardım dilemek üzere evliya mezarlarını ziyaret etmelerini kutsal bir şeymiş gibi gösterip onları saptırmaya çalıştı.

Putla mezar arasındaki fark mezarın örülmüş bir taş, putun ise taştan yapılmış insan şeklini almasıdır. Aralarında şekil dışında herhangi bir fark yoktur. Mezar puta benzemiyor ama, benzememesi şeytan için bir şey değiştirmez. Şeytanın istediği şey neticeye varmaktır. Putlar nasıl bir fayda veya zarar veremiyorsa, mezarlarda aynı şekilde ne bir fayda ve ne de bir zarar veremez. Ancak bu şeytanın büyük bir hilesidir.

Peygamber (s.a.v.) bu tehlikeyi evvelden sezmiş son nefeslerinde ve sekeratü'l-mevtten ayıldığı zaman şöyle diyordu: "Allah yahudi ve hıristiyanlara peygamberlerinin mezarlarını mescid edindikleri için lânet etmiştir."[72]

[71] Tenvir el-Kulub (534)
[72] Buhari (90/2), Ahmed (146/6), Müslim (530)

Cendeb bin Abdullah el-Beceli (r.a.) Peygamberin (s.a.v.) şöyle söylediğini rivayet ediyor: "Sizden evvelkiler peygamberlerinin ve aralarındaki salih insanların mezarlarını mescid ediniyorlardı. Mezarları mescid edinmeyiniz, sizi bundan kesinlikle nehyediyorum?"[73]

Aynı şekilde Peygamber (s.a.v.) mezarın üzerine oturmayı ve üzerinde bina yapmayı men etmiştir.[74]

Bu hadisi şeriflerden sonra bir insan mezarı nasıl öper, toprağını üzerine ve gözüne sürme gibi nasıl sürer? Bunun haram kılınması gerekmez mi?

Şeyh Muhammen Emin diyor ki: "Şah-ı Nakşibend öldüğü zaman müridleri mezarının üzerine büyük bir kubbe çatıp onu geniş bir cami edindiler."[75]

Elenvar el-Kudsiyye'nin yazarı da; "Şah-ı Nakşibend'in mezarı şimdiye kadar ayakta durmaktadır. Kendisinden eskiden olduğu gibi şimdi de yardım istenmekte, toprağı göze sürme gibi çekilmekte ve kapılarına iltica edilmektedir" der.

Allah rızası için nerede Allah'ın şeriatına, Peygamberinin (s.a.v.) sünnetine ve sahabe-i kiramın yolunda olduğunu iddia edenler. Onların yolu mezar topraklarını sürüp, göze sürme gibi çekip ondan yardım istemek miydi? Yoksa adı geçen tarikatın haraket ve inançlarından Kur'ân ve sünnete tabi olduklarını iddia ettikleri halde putperestlik kokusu mu geliyor? Kur'ân ve sünnette bu tür söz ve davranışlara rastlamak kesinlikle mümkün değildir?

EL FENA VE VAHDETİ VÜCUD AKİDESİ NAKŞİBENDİLER'İN EN TEHLİKELİ AKİDELERİNDENDİR

Nakşibendi tarikatı inançlarının en tehlikelilerinden biri de "Fena ve vahdeti vücud" akidesidir. Buna göre kendilerine hasıl olan bir durumla Allah'ı bütün yaratıklarında görürler ki, o zaman aynı anda Allah, hem abid ve hem de mabud duruma girer. (Yani hem ibadet eden ve hem de ibadet edilen.) Hıristiyanlar "Allah Hz. İsa'nın şahsına hulul etti" deyince kâfir oldular. Peki ya "Allah gördüğümüz bütün yaratıklara hulul etmiştir" diyen Nakşibendiler'e ne diyelim. Kainat onlar için Allah'ın isim ve sıfatlarından ibaret olan bir aynadır. Nakşiler bu hususta konuştukları zaman Eba Yezid el-Mestami'nin "Sübhani me azamu seni" ve Hallac'ın "Enel hak" sözlerini delil olarak alırlar.

Şeyh Ahmed el-Faruki şöyle diyor: "Bazı şeyhlerin de dediği gibi Allah'ı tıpkı eşyalar gibi gördüm. Ve daha sonra Beka'da terakki ettim. Beka velayetin ikinci kademesidir. Burada da Allah'ı aynı şekilde gördüm. Daha sonra Allah'ı tıpkı kendim gibi gördüm. Bütün bunlardan sonra da Allah'ı cisimlerle beraber kendimde gördüm.[76]

Şeyh Muhammed Parsa şöyle der: "Zikrin hakikatı Allah'ın kendi zatına tecelli edip kulun gözünde kendi zatı olarak görünmesinden ibarettir. Yani zikreden zikredilenle aynı anda bir şahıs olur.[77]

[73] Müslim (532)
[74] Müslim (970), Tirmizi (155/2), Ahmed (339/3)
[75] el-Mevehib el-Sermediyye (142)
[76] el-Mevehib el-Sermediyye (182)
[77] el-Envar el-Kudsiyye (136)

Şeyh Abdullah Ahrar; [Zikrimizden yüz çevirenlerden, sen de yüz çevir.][78] âyeti için şöyle ediyor: "Zikirde eksiklik gösterenlere zikri teklif etmeye." Yani Allah'ı görmede kendisine noksanlık hasıl olmuştur. Kendisine zikri teklif etme. Buna Hatemilevliya el-Şeyh el-Ekber Muhuddin de bir şiirinde şöyle işaret etmiştir:

"İyi bilinmelidir ki günahlar Allah'ın zikriyle artar.

Kalbler ve gözlerde zikirle yok olur.

Zikri terk etmek daha efdaldir.

Zira güneşin batışı yoktur."[79]

Allah (c.c.) Rad Sûresi'nin 28. âyetinde; [İyi bilinmelidir ki kalbler Allah'ın zikriyle huzur bulur.] Derken Muhiddin de "Allah'ın zikriyle günahlar artar" diyor. Kimi yalanlayıp, kimi doğrulayalım?

Ezher Üniversitesi İlk Eğitim Özel Bölümü Genel Müdürü Şeyh Muhammed Mustafa Ebu Ula şöyle der: "Mürid murakabeye devam ederse görme mertebesine yükselir. O anda kendisine Allah'ın isim ve sıfatlarıyla yaratıklarına tecelli ettiğini gözleriyle görür.[80] Tenvir el-Kulub adlı kitapta Said el-Harraz şöylediyor: "Allah kullarından birini veli yapmak istediği zaman ona zikir kapısını açar. Kul zikirden lezzet alırsa ona yakınlık (kurb) kapısını açar. Ondan sonra onu insanlar meclisine yükseltir. Sonra tevhid sandalyesine oturtur. Bundan sonra da onu vahdaniyet evine alır ve aradaki perdeyi kaldırır. Kulun gözü onu görünce "huvesiz kalır" ve o zaman kul "fena bir zaman" halini alır."[81]

Allah'la kul arasındaki hicab (perde) Allah'ın şu âyetiyle hiç bir zaman kalkmaz. Şûre Sûresi'nin 51. âyetinde Allah (c.c.) şöyle der: [Allah bir insanla ancak vahiyle veya perde arkasından konuşur.] Şeyh Ubeydullah Ahrar: "Hamdin kemali kulun ona hamdetmesi ve Allah'tan başka hamdedenin olmadığını bilmesidir" der.

Nakşiler'in fenafillah akidesinde şeyhleri, imamları ve örnek şahsiyetleri olan Eba Yezid el-Bestami şöyle der: "Allah'ı altmış yıl aradım. Sonra baktım ki o da benim."[82]

Yukarıda okunan sözlerin hepsi Nakşiler'in kendi kitaplarından alınmıştır. Bu sözlerin hangisi Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) getirdii şeriata muvafıktır? İşte vahdet-i vücut akidesinin savunucularına alimlerin icma ederek kâfir dedikleri vahdet-i vücut akidesi budur. Geçmiş sayfalarda da anlattığımız gibi, buna benzer bir akideye sahip hıristiyanlara Allah kâfir demiştir. Maide Sûresi'nin 72. âyetinde Allah (c.c.); [Mesih bin Meryem Allah'ın kendisidir diyenler kâfir olmuştur.] Bu âyetten sonra bunlar nasıl olurda zikredenin kendisi Allah olup kendi kendisini zikreder diyebilir?

Nakşibendiler'in kitaplarından naklettiğimiz söz ve davranışlar "Kendilerinden geçtiği zaman meydana geliyor" diyorlarsa, buna cevap vermek pek güç değil. Peygamber (s.a.v.) insanlar arasında en büyük takva sahibi, Allah'tan en çok korkan ve Allah'a en çok ibadet eden kişiydi. Namaz kıldığı zaman kendisine yaklaşan sahabi onun huşu içerisinde namaz kıldığını ve huşu

[78] el-Necm âyet (29)
[79] el-Mevehib el-Sermediyye (161-162)
[80] Riseil el-Kusur el-Aliye (cild 4, shf. 183)
[81] Tenvir el-Kulub (510), el-Riseletül Kuşeyriyye (118-119)
[82] el-Bed-i ve el-Tarih li'l-Mukaddesi (91/5)

içerisinde dua ettiğini duyardı. Ayrıca Peygamberin (s.a.v.) ibadetteyken kendisine bazı haller hasıl olmuştur. Meselâ Kur'ân'ı dinlediği zaman ağlaması, vahyin inişinde takındığı tavır... Buna rağmen kendinden geçip, tarikat mensuplarının ve büyüklerinin yaptığı ve söylediği gibi zahiri küfür olan bir söz söylememiş ve harakette yapmamıştır.

Bununla beraber eğer bunlar Allah'la olan ilişkilerinden dolayı kendilerini kaybedip, hayatı ve hayatta olan şeyleri unutup kendilerinden geçiyorlar iddiasındaysalar: Allah (c.c.) içkiyi haram kılan âyeti indirmeden önce [Sorhoşken namaza yaklaşmayınız] diyordu. Sebebi [Tâki ne söylediğinizi bilesiniz.] (Nisa 43)

O zaman bir insan yaptığı ibadette ne söylediğini bilmiyorsa o ibadetin kendisine bir faydası yoktur. Aynı zamanda yaptığı ibadet kendisine zahiri küfür olan sözleri söyletiyorsa içkiden de haram duruma düşer ki bu halde de kesinlikle namaza yaklaşılmaz.

Ayrıca bu din ifratla tefrit arasında vasat olan bir dindir. İslâm prensiplerinden olmayan çok fazla aşırılıkları iyi niyetle bile olsa uygun bulmaz. Daha evvelde anlattığımız gibi Peygambere (s.a.v.) gelip yaptığı ibadetleri öğrenen üç kişi Peygamberin (s.a.v.) ibadetini azımsar bir tavır takınınca, kendi ibadetlerini sayarak şöyle derler: Birisi: "Ben sürekli olarak geceleri biadetle ihya ederim." İkincisi: "Bütün günlerimi oruçlu geçiririm." Üçüncüsü de: "Ben de kadınlardan ayrı yaşarım ve evlenmem" dediklerini duyunca, Peygamber (s.a.v.) onlara şöyle der: "Allah'a yemin ederim ki sizlerden takvaca daha üstünüm. Allah'tan sizin korktuğunuzdan daha fazla korkarım. Ama bütün günlerimi oruçlu geçirmem. Geceleri namaz kılarım, ama zaman zaman da uyurum. Ve kadınlarla da evlenirim. Benim sünnetimden yüz çeviren benden değildir."[83]

Nafile oruç tutmak ve geceleyin herkesin uyuduğu bir saatte namaz kılmak şüphesiz ki hayırlı bir iştir. Ayrıca Allah yolunda cihad edebilmek için evlenmeyi terketmek hayırlı görünüyorsa da insanı kötülüğe sürükleyebilir. Sürekli olarak oruç tutan bir insanın vücudu zayıf düşebilir. Dolayısıyle Allah yolunda yapmakla emrolunduğu cihadı yapamaz. O zaman nafile bir ibadetten dolayı bir farzı terk etmiş olur. "Kuvvetli mümin zayıf müminden daha hayırlıdır" diyen hadisi de hepimiz biliyorsunuz. Ayrıca devamlı olarak bütün gecelerini namaz kılmakla geçiren birisi ailesinin geçimini sağlamakta güçlük çeker. Zira geceyi ibadetle geçirmiş ve yorulmuştur. Yorgunluğundan dolayı da çalışıp rızkını kazanamaz. Bununla beraber sürekli olarak gece namazı kılan birisi yorgun düştüğü için sabah namazını kılmadan yatabilir. Dolayısıyla nafile namaz kılayım derken farzı kaybetmiş olur. Ayrıca insanın kadınlara karşı olan mukavemeti kırılıp harama dönerek kebairden olan zinayı işleyebilir. Evlenmeyi terk eden bir insan ne kadar çabalarsa çabalasın sahabe-i kiram (r.a.) gibi olamaz. Sahabe-i kiram (r.a.) bütün takvalarına ve Allah'tan korkularına rağmen harama düşmemek için vakit geçirmeden evleniyorlardı.

O halde zikir çokluğu zikredeni açık bir küfre götürüyorsa zikri terketmek gerekir. Ayrıca yapılan zikir sahibini hıristiyanlar gibi konuşmaya itiyor ve götürüyorsa onu terketmek daha iyi olmaz mı? Bununla birlikte Kur'ân ve sünnetten kaynaklanmış herhangi bir ibadetin veya herhangi bir zikrin sahibini hıristiyanların bile söylemeye cesaret edemedikleri şeyleri söyleteceğini kesinlikle kabul etmiyor ve inanmıyorum. Sahibine zahiri küfür olan sözler söyleten bir ibadet kesinlikle ibadet değildir. Peygamber (s.a.v.) devamlı oruç tutmaktan ve evlenmemekten müslümanları nehyetmiş ve bunu Hıristiyanlığın ruhbanlığına benzetmiştir. Ama bununla birlikte insanı çok büyük bir günah olan zinaya itiyor. Peygamber (s.a.v.) şöyle

[83] Müslim (1401), Buhari, Kitabe'l-Nikah (116/6), Beyhaki (77/7), Ahmed (285/3)

diyor: "Evleniniz ki kıyamet günü diğer ümmetlere karşı çokluğunuzla övüneyim. Hıristiyanların ruhbanları gibi de olmayın."[84]

Bu kadar açık delilden sonra devamlı zikir yaparak kendisini kaybedip ağızlarından küfür sözü çıkanlara ne demeli? "Cennette Allah'tan başka kimse yoktur." "Enel hak" ve "Kendimi tenzih ederim" diyenler hepsi bu tarikatın büyük şeyhleridir.

Bu sözlerin sahibi tarikat şeyhleri şöyle diyorlar: "Zahiri küfür gibi görünen bu sözler aslında çok büyük ve geniş bir manayı ihtiva eder. Bu sözlerin manasını ancak marifet sahibi kişiler anlar."

Ama bizler müslüman olarak her şeyimizi bize ışık tutan şeriat terazisinde tartarız. Şeriata aykırı ve muhalifse onu terkederiz. Zira Allah'a muhalefet edilmiş ve kanunları hiçe sayılmıştır. Bütün müslümanlar da bu kanunlara tabi olup onları kabul etmek zorundadırlar. Kanun önünde de müslümanlar eşit ve aralarında ayrıcalık yoktur. Peygambere (s.a.v.) hırsızlık yapan biri getirilir. Ve elinin kesilmesine karar verilir. Bazı sahabeler Peygamberi (s.a.v.) bu kararından vazgeçirmeye çalıştıklarında onlara şu meşhur sözünü söylemişti: "Allah'a yemin ederim ki Muhammed'in kızı Fatıma hırsızlık yapmış olsaydı Muhammed onun elini mutlaka keserdi." Bu söz insanların en hayırlısı ve efendisi olan bir insanın sözüdür. Buna rağmen dinde kendisine özel bir hak tanımadı. Ayrıca dışı küfür, içi İslâm ve itaat olacak hiç bir söz söylemedi. Tam aksine söylediği bütün sözler sözlerin en güzeli ve en berrak olanıdır. Ancak şunu söylemekten kendimi alamıyorum. Ya Peygamber (s.a.v.) bu tarikatın şeyhlerinin mertebesine ulaşamamış veyahutta bu tarikat şeyhleri mağrur olup şeytanın oyununa geldiler. Şeytan da kendilerinin yaptıkları işleri, kendilerine iyiymiş gibi göstererek onları saptırmıştır. Doğrusu da budur.

GAYBI SADECE ALLAH BİLİR

Şah-ı Nakşibend'e teklif ve velayet hasıl olduğu zaman ölmüş şeyhlerle mezarlıkta bir toplantı yaptı ve bu toplantıda kendisine velayetin alametleri verildi. Abdulhaluk el-Ğucdevenin halifelerinden birisi Şah-ı Nakşibend'e şöyle der: "Yarın Mevlâ Şemseddin el-Ebnikuni'ye gidip ona falan Türk saki üzerine olan iddiasında haklıdır. Eğer saki aksini iddia ederse sakiye: Bende sana karşı iki şahit var de. Birincisi: "Ey saki! Sen sakisin ama kendin susamışsın" de. O anlamını bilir. İkincisi: "Yabancı bir kadınla cinsi münasebette bulundun. Kadın bu münasebetten sonra hamile kaldı. Sen de karnındaki çocuğu düşürmek için uğraştın. Çocuğu düşürdükten sonra falanca yere gömdün" diye söyle. Daha sonra Seyyid Emir Kelale'nin hizmetine git. Falanca yerde yaşlı bir adam bulacaksın. Sana sıcak bir ekmek verecek. Ona hiç bir şey demeden ekmeği alıp yoluna devam et. Yolda bir kafileye rastlayacaksın, kafileyi geç. Kafileyi geçtikten sonra bir atlıya rastlayacaksın. Ona nasihatta bulun. Çünkü onun tevbe etmesi senin vasıtanla olacaktır. el-Ğucdevenin halifesinin anlattığı şeylerin hepsi Şah-ı Nakşibend'e birer birer hasıl oldu.[85]

Ölmüş şeyhler mezarlarında oldukları halde bir adamın zina ettiğini, zinadan hamile kalan kadının karnındaki çocuğu düşürüp falanca yere gömdüğünü ve Allah'ın atlının kalbini değiştireceğini ve ona tevbe ettirmeyi de Şah-ı Nakşibend'e kısmet edeceğini bildiler.

---

[84] Beyhaki (78/7), Hatibu'l-Bağdadi tarihinde (296/4)

[85] el-Mevehib el-Sermediyye (113-115), el-Envar el-Kudsiyye (128-129), Cami Keramet el-Evliya (145-146

Bir gün Şeyh Muhammed el-Kadi Şeyh Ubeydullah Ahrar'la Şadıman köyünde karşılaşır. Şeyh Ubeydullah kendisinin bütün sırlarını açıklayınca Şeyh Muhammed el-Kadi: Şeyh Ubeydullah'ın insanın içindeki bütün sırları bildiğini ve onun büyük bir evliya olduğuna inandım diyor.[86]

Mevlâna Arif Evliya kırk gün süreyle camide oturup halka içlerinde sakladıkları sırları tek tek söyledi.[87]

Şeyh Abdullah el-Dehlevi'ye bağlı bir müridin hanımı bir gün hastalanır. Mürid hanımının iyileşmesi için Dehlevi'den Allah'a dua etmesini ister. Şeyh buna cevap vermez. Mürid ısrar edince Dehlevi ona: "Bu kadın onbeş günden fazla yaşamaz" der. Kadın Allah'ın kudretiyle on beşinci gün ölür.[88]

İslâm'a bundan daha büyük bir muhalefet ve daha büyük bir iftira olabilir mi? Şeyh Abdullah el-Dehlevi: Kadının tam on beş gün sonra öleceğini nasıl bildi? Gaybımı biliyor? Yoksa ona vahiy mi geliyor? Bu uydurma keramette İslâm'a büyük bir muhalefet vardır. Allah (c.c.) Lokman Sûresi'nin 34. âyetinde şöyle diyor: [Kıyametin ne zaman kopacağına dair bilgi Allah katındadır. Yağmuru o indirir. Rahimlerde olanı o bilir. Hiçbir kimse yarın ne kazanacağını bilmez. Hiç bir kimse yarın nerede öleceğini de bilmez. Şüphesiz Allah (alimdir, habirdir) her şeyi çok iyi bilir, her şeyden haberdardır.]

Allah (c.c.) "Hiç bir kimse yarın ne kazanacağını ve hiç bir kimsenin yarın nerede öleceğiini bilmez" diyor. Şeyh Dehlevi de kadının onbeş gün sonra öleceğini söylüyor. Ve kadın on beş gün sonra ölüyor. Böylece kadının ölüm gününü bilmiş oluyor. Allah'a mı inanalım? Yoksa Nakşibendi şeyhlerine mi?

Peygamber (s.a.v.) şöyle diyor: "Gaybın beş anahtarı vardır ki beşini de Allah'tan başka kimse bilmez."

1- Yarın ne olacağı,

2- Rahimlerde olanı,

3- Kimin yarın ne kazanacağı,

4- Kimin nerede öleceği,

5- Yağmurun ne zaman yağacağı."[89]

Hz. Mesruk (r.a.) Hz. Aişe'nin (r.a.) şöyle dediğini naklediyor: "Yarın ne olacağını bildiğini iddia eden bir kişi Allah'a iftira etmiştir." Allah bir âyette; [Deki: Göklerde ve yeryüzünde gaybı Allah'tan başkası bilmez.]

Bundan daha garibi Dehlevi tarikat usulünü açıklarken tarikatın kendi has özellikleri olduğunu anlatmakta ve şöyle demektedir: "Himmet edilen şeyin, himmete tamamen muvafık

[86] el-Mevehib el-Sermediyye (173), el-Envar el-Kudsiyye (175), Cami Keramet el-Evliya (140/2)
[87] el-Mevehib (90)
[88] el-Mevehib el-Sermediyye (251), Cami Keramet el-Evliya (129/2)
[89] Buhari (23/2), İbni Mace (52), Ahmed

olması, kalblerdeki gizli şeyleri bilmek, ilerde meydana gelecek olayları bilmek ve getireceği belaları ve hastalıkları defetmek.[90]

Şu son parağrafa bak: Kalblerdeki gizli şeyleri bilmek ve gelecekte olacak olayları bilmek... İslâm'a bundan daha büyük bir muhalefet olabilir mi?

[90] Şifa-ul alil-Tercemetü'l-el-Kavlu'l-Cemil (104), Lahor

NAKŞİLERİN ŞEYHLERİNİ ÖVMEKTEKİ AŞIRI MÜBALAĞALARI

Nakşiler şeyhlerinin durumlarını anlatırken garib usullere başvururlar. Ve bazı âyetleri de şeyhleri lehine tevil etmekte tereddüt etmezler. Şeyh Muhammed şeyhlerinden ikisini şöyle anlatıyor:

Birincisi Derviş Muhammed: Değişik yerlerde bulunan müridlerinin bütün isteklerini ve içlerinde gizledikleri sırlarını kendisinden çok uzakta oldukları halde bilmiştir. Kuvvet ve azamette zirveye ulaşmış ve ölü nefisleri de deriltmiştir.[91]

İkincisi Şeyh Muhammed Havaciki: Çocukluğundan beri kendisinden sadır olmaya başlayan durumlardan dolayı büyük bir insan olacağı anlaşılmış ve menkıbeleri için bir "levhi mahfuz" meydana gelmiştir. Ayrıca kainatta bulunan her şey zerrecikler de dahil olmak üzere ruhaniyetini Şeyh Muhammed Huvacike'den alıyordu.[92]

HALLAC VE HALLAC'IN NAKŞİBENDİLER'DEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Nakşibendi tarikatı kitaplarının büyük bir kısmında Hallac'ın sözleri delil olarak alınmış, kendisine büyük övgüler yapılmış ve asılmasından dolayı da büyük bir üzüntü duyulmuştur. Buna benzer ibarelere tarikat kitaplarında devamlı olarak rastlamak mümkündür.

Şeyh Ali Râmeytani şöyle diyor: "Şeyh Abdulkadir el-Ğucduveni'nin oğullarından birisi hayatta olmuş olsaydı Hallac asılamazdı."[93]

Hallac'ın idamına duyulan bu pişmanlık neden? Sürekli olarak hulul ve vahdet-i vücut akidesinin propagandasını yapıyor, herkese açıkça ve çekinmeden anlatıyor, rububiyet iddiasında bulunuyor, tevhidden bahsedenleri şirkle itham ediyor, Firavun ve şeytanı savunacak kadar ileri gidiyordu. Ayrıca hile ve kurnazlığıyla da meşhur olmuştu. Müridlerine falanca mıntıkaya doğru yürüyüşe çıkalım derdi. Yürüyüşe çıkacakları mıntıkanın belirli bir yerinde yemek ve meyve saklardı. Meyvelerin bulunduğu noktaya gelindiğinde, saklama işinden haberi olan bazı müridler saklanılan meyvelerin isimlerini sayarak bu meyvelerden isteriz derler. O zaman Hallac meyvenin saklandığı noktaya çekilip iki rekat namaz kılar ve istedikleri meyveleri de sakladığı yerden çıkarıp onlara verirdi.

Ebu Bekir bin Memşed el-Deynuri şöyle diyor: Deynura bize misafir olarak bir adam gelir. Biz de misafir kaldığı süre içerisinde çantasını gece gündüz elinden bırakmadı. Buna dayanamayan Deynurlular'ın bir kısmı çantayı aradılar. Çantada bir mektup bulundu. Mektubun Hallac'a ait olduğu ve birine yazılmış olduğu anlaşıldı. Mektubun başlığı şöyle: "Rahman ve Rahim olandan falan oğlu falana." Mektubu alıp Bağdat'a götürerek Hallac'a gösterdiler. Hallac mektubu görünce: "Evet bu yazı benim. Bu mektubu ben yazdım" dedi. Ona mektubu gösterenler "Önce peygamberlik iddiasındaydın, şimdi ilahlık mı iddia ediyorsun" dediler.[94] Hallac: "Hayır ilahlık iddia etmiyorum. Bu bizim akidemizdir. Bu yazıyı yazan Allah benim elim yazı yazmada aletten öteye geçer mi?" diye cevap verdi. Bu mektubu kendisine gösterenlere verdiği cevaptan dolayı idam edildiği söyleniyor.

---

91 el-Mevehib el-Sermediyye (177), el-Envar el-Kudsiyye (178)
92 el-Mevehib el-Sermediyye (178), el-Envar el-Kudsiyye (178)
93 el-Mevehib el-Sermediyye (99)
94 Telbis İblis (171)

Hallac bir çok sözünde zındıklığını açıklamaktan çekinmemiş ve Kur'ân okuyan birine "İstersem bende onun gibisini yazabilirim" deme cesaretini göstermiştir.[95] Hallac müridlerinden birine gönderdiği mektupta şöyle diyor: "Allah seni şeriatın zahirinden korusun ve küfür hakikatını sana açıklasın. Çünkü şeriatın zahiri gizli bir küfür, küfrün hakikati ise açık bir marifettir."[96]

Hacca gitmek isteyipte gidemeyenlere Hallac şu fetvayı vermiştir: "Evinin bir odasını iyice temizlesin, odaya güzel kokular sürsün ve içinde tavaf etsin. Bu tavaftan sonra hac etmiş gibi olur."

İbni Kesir bu rivayetin ardından Hallac'ın müridlerine şu sözü söylediğini naklediyor: "Kim üç gün üst üste oruç tutupta orucunu dördüncü gün yapraklarla açarsa Allah Ramazan orucunun geri kalan günlerini ondan kaldırır."[97]

Hallac'ın kendilerinden üstadım ve arkadaşım diye bahsettiği şeytan ve Firavun'u överken şöyle der: "Üstadlarım ve arkadaşlarım İblis ve Firavun. Göklerde vahdaniyete İblis gibi inanan yoktu. İblis cehennem ateşiyle tehdit edildi ama davasından vaz geçmedi. Firavun da denizde boğuldu ama yine davasından vazgeçip taviz vermedi.[98] Hallac yaratılanın yaratanına karışması (imtizac etmesi) ve hülul akidesine davet edenlerin en ileri gelenidir. Bir şiirinde bunu şöyle dile getirir:

"Ruhunu ruhuma karıştırdın, içkinin saf suya karıştığı gibi.

Sana biri dokunursa bana da dokunur. Ve her halükârda seni ben olarak gördüm."[99]

Bir başka şiirinde Allah'ın kendi bedenine hulul ettiğini anlatıp şöyle diyor:

"Ben seven biriyim. Ve kendimi seviyorum. Biz bir bedene hulul etmiş iki ruhtan ibaretiz.

Beni görürsen onu (Allah'ı) görürsün, onu görürsen (Allah) bizi görmüş olursun."[100]

Bütün bunlardan sonra Nakşibendi tarikatı küfürden nasıl hali olabilir? Tarikatın en büyüğü olan Şah-ı Nakşibend Hallac'ın sözlerini delil olarak alıyor ve bir müridine Hallac'ın şöyle dediğini duymadın mı deyip şu şiiri okuyor:

Şiir Hallac'a aittir: "Allah'ın dinini inkâr ettim, bende küfür vaciptir. Ancak müslümanlarca kabihtir."[101]

Habibullah Can Canan: "Hulul ve vahdet-i vücudu Hallac "Enel hak" sözüyle açıklamıştır" diyor.[102]

Tarikat mensupları bu zındığı niye savunuyor ve sözlerini neden delil olarak alıyorlar. Çünkü onun fenafillah akidesine inanıyorlar. Prensipleri ve temelleri bu olan bir tarikattan ne

---

[95] el-Riseletü'l-Kuşeyriyye (151), el-Muntazım (162/6), Tarih Bağdad (121/8),
[96] Ahbar Hallac (35)
[97] el-Bideyetü ve'n-Nihaye (140/11), et-Tabakat el-Kübra (16-17/1)
[98] el-Tavvasiyn Yazarı Hallac'ın kendisi (24-51-52)
[99] el-Bideyetü ve'l-Niheye İbni Kesir (134/11), Tarih Bağdad (115/8)
[100] Ahbar Hallac (16), et-Tavvasiyn Hallac'ın (134), Tarihi Bağdad (129/8)
[101] el-Envar el-Kudsiyye (134-214), Ahbar Hallac (53)
[102] el-Mevehib el-Sermediyye (276/277), Ahbar Hallac (16), el-Envar el-Kudsiyye (205)

beklenebilir. Bu tür şeyleri Peygamber (s.a.v.) söyledi. O zaman şeyhlerin iddia ettiği gibi bu tarikat sünnetten alınmamış ve sünnetle hiç bir ilişkisi yoktur. Zira sünnette "Enel hak", "Dünyada ve ahirette benden başkası yoktur" ibareleri bulunmaz.

NAKŞİBENDİLER'İN GÖZÜNDE EBA YEZİD EL-BESTAMİ:

Eba Yezid el-Bestami Nakşibendi yazarlarına göre tarikat şeyhleri silsilesindendir. Yazarlar kendine has yazılar yazarlar ve kendisinden son derece övgüyle bahsederler.

Siz ve kerametlerinden bazıları:

"Kendimi tenzih ederim benim şanımdan yücesi var mı?"[103]

Bir gün sabah namazını kıldırdıktan sonra cemaate dönüp "Ben Allah'ım, benden başka ilah yoktur. Bana ibadet ediniz" deyince, cemaat "zavallı deli" deyip onu terkedip gitmiştir.[104]

Eba Yezid'in kapısını çalan bir adama, Eba Yezid "Kimi istiyorsun?" diye sorar. Adam "Eba Yezid'i istiyorum" deyince, Eba Yezid "Burada Allah'tan başkası yoktur" diye cevap vermiştir.[105]

Eba Yezid şöyle diyor: "Allah'ın bana olan nimetlerinden biri de insanlara acıdığım için cehennemde onların yerine yanmaya razı olmamdır."[106] Bu sözler hıristiyanların Hz. İsa için "O insanları günahlarından kurtarmak için çarmıha gerilmeye razı olmuştur" sözüne ne kadar benziyor.

Hıristiyan Pulos şöyle diyor: "Çarmıha gerilen "Yesu" ölmüş ve bizim günahlarımızı temizlemek ve bizi kurtarmak için cehenneme girmiştir. Bu fedakârlığı da bizim için yapmaktadır."

Filibs şöyle diyor: "Azap çekeceğimiz için üzülen "Yesu" (Hz. İsa) bizi kurtarmak için cehenneme inmiştir." Namaz isimli kitabında Rahip Cevad bin Sebeta şöyle diyor: "Bizim için öldüğüne inandığımız Mesih gömülmüştür. Aynı şekilde cehenneme bizim için girdiğine de inanmalıyız." Bu sözlerle Bestami'nin sözleri arasında büyük benzerlikler vardır. Ve bu sözleriyle sanki ruhbanların "kurtarıcı" teoirisini İslâm dinine taşımaya çalışıyor.

Eba Yezid zühdün zirvesine ulaşmış ve Allah katında zahidlerden sayılmıştır. Eba Yezid diyor ki: "Hak Teâlâ beni karşısına aldı ve bana mal, mülk ve krallık teklif etti. Ben istemiyorum deyince bana, o halde ne istiyorsun? dedi. Ben de "İstemeyi istemiyorum" dedim.[107]

Kibir ve gururundan dolayı şöyle diyor: "Abidlerin yoluna girdim baktım ki onların arasında olmak benim yüce makamıma yakışmıyor. Mücahidlerin yoluna girdim, baktım ki onların arasında olmak yüce makamıma uygun değil. Daha sonra oruç tutup, namaz kılanların arasına girdim ve gördüm ki onların arasında kalmak ta bana yakışmıyor. Bunları gördükten sonra Allah'a "Sana nasıl gelinir?" diye sordum. "Allah'a bana nefsini bırakta gel" dedi.[108] Bestami'nin dediklerine bakılırsa kendisini namaz, oruç, cihad ve diğer ibadetlerden tenzih etmesi gerekiyor. Çünkü o yüksek bir makam ve yüce bir değere sahiptir. Allah'a ibadeti, korku veya cennete girme isteğiyle yapmıyor. Zira o Allah'a aşıktır. O zaman onun hiç bir ibadete ihtiyacı yoktur veya ihtiyacı kalmamıştır. Ayrıca kıyamet gününde Allah'ın yanında

[103] el-Mevehib el-Sermediyye (162)
[104] el-Mevehib el-Sermediyye (48), el-Envar el-Kudsiyye (97), Telbis İblis (344)
[105] el-Mevehib (57)
[106] el-Envar el-Kudsiyye (103), Telbis İblis (341)
[107] el-Mevehib el-Sermediyye (55)
[108] Tenvir el-Kulub (469), el-Envar el-Kudsiyye (98)

hesabının görülmesini temenni ediyor ve diyor ki: "Herkes hesap vermekten kaçarken, ben hesap vermeyi temenni ediyorum. Allah'ın bana şöyle diyeceğini umuyorum: "Ey kulum." ben de "Lebbeyk" diyeceğim. "O zaman istediğini yapsın" diyecek."[109]

Bestami'ye göre ibadet ve ibadet etmek ikinci derecedeki kulların işidir. Diyorki: "Allah, evliyalarının kalblerindekini okuduktan sonra gördü ki bazıları marifeti taşımaya yeterli değil, o zaman onları ibadetle meşgul etti.[110] Bunun yanı sıra halkı kötülüğe teşvik ediyor, iyilik ve itaatlerin afet olduğunu ilân edip şöyle diyor: İtaatler (iyi ve güzel şeylerde) öyle afetler vardır ki sizleri kötülükleri işlemeye muhtaç eder.[111] Bu söz Nakşiler'in kitaplarında mevcuttur. Kitaplarında bulunmasının sebebi ona karşı çıkıp cevap vermek için değil, onu kabul ettiklerinden dolayıdır.

Bu söz sanki İmam Ceriyr bin Taberi'nin tefsirinde yazdığı şu söze muhalefet olsun diye söylenmiş. Taberi diyor ku: "Duasında Allah'tan bir korkusu ve tama-ı olmayan kişi ahirette yalancılardandır.[112] Çünkü işlediği suçlardan dolayı Allah'tan korkmuyorsa o zaman Allah'ı tanımıyor demektir."

Şüphe yokki Ebu Yezid'in Nakşibendiler'in kitaplarından nakledilen bu sözleri İslâm'a tamamen muhaliftir. O zaman kitabın başında da gördüğümüz gibi bu tarikatın prensip ve esasları sünnetten kaynaklanmıyor. Zira kendi kitaplarından naklettiğimiz ibareler Kur'ân ve sünnete tamamen muhaliftir.

Allah bizi ve bu tarikat mensuplarını sünnet ve sünnetin usulüne tabi etsin ve bizi Ebu Yezid'in saçmalıklardan korusun.

ŞEYHLERE HİZMET ETMEK VE GİYDİRMEK (MÜRİDİN ŞEYHİNE KARŞI EDEBİ)

Geçmiş sayfalarda da gördüğümüz gibi şeyhlerin büyük bir kısmı tevekkül iddiasındadır. Tevekkül bu şeyhlere göre çalışmayı bırakıp, kazanmayı terketmektir. Çünkü onlara göre çalışmak, Allah'a itimazsızlıktır. Çalışmayıp kazanmayan bu şeyhler müridlerinin mallariyle geçinirler. Mürid şeyhini razı edip ileride ondan "velayet ve teklif" makamını kazanmak için şeyhinin bütün hizmetlerini yapar. Ancak şeyh bu makamı müridine kolaylıkla vermez. Zira bu makamı kendi hizmetlerini ve iaşesini temin edecek bir başka mürid bulamadan müridine verirse, rızkını kendi eliyle kesmiş olacak.

Şeyhlerle müridler arasındaki hizmet ilişkisi bazı şeyhleri krallar gibi mal, mülk ve söz sahibi yapmıştır. Bütün tasavvufi tarikatlar müridleri şeyhlere hizmet etmeye teşvik eder ve şeyhe itiraz etmemesini öğütler. Şeyh müridinin bütün mallarını alsa bile müridinin itiraz etmemesi gerekir. Çünkü şeyh bu hususta müridini belki de imtihan ediyordur. Mürid itiraz edecek olursa imtihanı bilmeden kaybedebilir.

Nakşibendi tarikatı da diğer tarikatlar gibi müridleri şeyhlerine maddi ve manevi bütün hizmetleri takdim etmeyi tavsiye eder. Nakşibendiler'e göre mürid şeyhe tam bir teslimiyet

[109] el-Envar el-Kudsiyye (100)
[110] el-Mevehib (61), el-Envar el-Kudsiyye (104)
[111] el-Mevehil el-Ser (50)
[112] Tefsir bin Taberi (147/7)

içerisinde ondan sadır olacak bütün haraketlere razı ve şeyhe malı ve canıyla hizmet eden kişidir. Zira sevginin cevheri ancak bu yolla meydana gelebilir.[113]

Nakşiler'in en büyük evliyalarından biri olarak kabul edilen Şeyh Ubeydullah Ahhar diyor ki: "Bazı kişiler nafile ibadetlerini şeyhe yapılan hizmetten daha efdaldir. Zannına kapılmışlardır. Hayır böyle değildir. Çünkü hizmetin neticesi: Sevgi ve kalplerin ısınmasıdır. Ayrıca insan kendisine iyilikte bulunanları sever."[114]

Bu sözde açık bir hata görüyorum. Eğer gönül kendisine iyilik yapanları seviyorsa ve kalpler bu sevgi etrafında birleşiyorsa, bu sevginin kendisini yaratan ve sayılması mümkün olmayan nimetler ihsan eden Allah'a olması lâzım. Şeyhe değil. Verdiği nimetlere şükür mahiyetinde olan nafile ibadetler nasıl terk edilebilir? Ayrıca şeyhe yapılan hizmet nafile ibadetten nasıl efdal olabilir.

Şeyh Muhammed Emin bazı şeyhlerin şöyle söylediklerini naklediyor:

"Şeyhlere hizmet salih amelden daha üstündür."[115]

Bu söze cevap vermeye gerek duymuyorum. Çünkü her akıllı insan şeyhe yapılan hizmetin, salih amelden daha üstün olamayacağını bilir. Zira salih amel sadece Allah'ındır.

Yine Şeyh Muhammed Emin şöyle diyor: "Malın ve canınla şeyhlere hizmet. Yaptıklarından dolayı da sakın onlara karşı çıkma. Zira onlara karşı çıkanlar iflah olmaz."[116]

Bu sözden sonra Şeyh Muhammed Emin müridin şeyhiyle olan ilişkisinde bulunması gereken edep ve kurallar için bir de usul koymuş. Bunların bir kısmını aşağıya naklediyoruz.

1- Mürid bütün nimetleri şeyhinden bilmelidir.[117] İşte şirkin kokusu buradan yayılmaya başladı. Allah'ın kullarına ihsan ettiği nimetlerden bahsetmek ve onları konuşmak İslâm'ın teşvik ettiği hayırlı bir iştir. Ancak bu nimetlerin tümünün şeyhten olduğu hususunda bir şüpheniz yok mu? Olması gerekir. Zira bütün nimetler Allah'tandır.

2- "Şeyhin yaptığı bir işin zahiri haram bile olsa müridinin ona itiraz etmemesi gerekir. Ayrıca "Neden böyle yaptın?" diye de sormamalıdır. Zira şeyhine niye diyen bir mürid iflah olmaz. Çünkü şeyhten sadır olup dışı haram gibi görünen bir haraketin içi hayırlıdır" diyor ve bu görüşünü desteklemek için bazı şeyhlerin bu hususla ilgili şu şiirlerini naklediyor:

"Onun (şeyhin) yanında yıkanmakta olan ölü gibi ol.

Seni istediği gibi çevirsin itaatkâr ol.

Yaptığı işlerin manasını anlayamazsın ona itiraz etme.

Çünkü itiraz onunla çekişmedir.

---

[113] Tenvir el-Kulub (528)
[114] el-Mevehib el-Sermediyye (163)
[115] Tenvir el-Kulub (530)
[116] el-Mevehib el-Sermediyye (79), el-Envar el-Kudsiyye (112)
[117] el-Mevehib (394-395)

Ona herşeyini teslim et sana meşru görünmüyorsa da."[118]

Tenvir el-Kulub'un yazarı bizi şaşırttı. Çünkü müride "Bir Allah'ın önünde yıkanmakta olan ölü gibi ol" diyor, bir de bakıyorsunuz "Şeyhin elleri arasında yıkanmakta olan ölü gibi ol" diyebiliyor.[119]

Ayrıca zahiri haram bile olsa müridin Nakşibendiler'e göre şeyhine itiraz etmemesi gerekir.[120]

Mürid nasıl itiraz edemez. Halbuki İslâm dini müslümana münkere anında itiraz etmesini ve değiştirebilirse zorla dahi olsa değiştirmesini emretmiştir. Kötülüklere karşı sessiz ve pervasız kalanların üzerine Allah'ın gazabı iner. Çünkü münkerlere (kötülüklere) karşı çıkmak ilahi bir emirdir. Dolayısiyle bu emre itaat etmek gerekir. Allah (c.c.) Âl-i İmran Sûresi'nin 110. âyetinde şöyle buyurmaktadır: [Siz insanlar için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülüğe mani olursunuz. Ve Allah'a iman edersiniz.] Allah bizlere içi ve dışı haram olan her şeye mani olmamızı emretmiştir. Allah kullarının güçlerini bilir. Bir haraketin dışı haramsa içinin helâl olup olmadığı gerçeğine kullarının ulaşamayacağını bilir. O yüzden insanlara gördükleri kötülüklere mani olmalarını emretmiştir. Zira insanlar birbirlerinin içini bilemezler. Zahiri (dışı) haram olan bir haraketin batınından (içinden) ne kasdedildiği bizim için önemli değildir. Ayrıca haram olan bir haraketin batınında (içinde) iyiliğin bulunduğunu nereden anlayabiliriz. Zira biz insanların içlerinde sakladıkları sırları bilemeyiz. Kötülük şeyhlerinin kötülüğe karşı çıkan insanlardan korkması İslâm dininin talimatlarından değildir. Yaptıkları işler İslâm'a muhalif olmasa müridlerinden korkup onlara şeyhten sadır olan kötülüklere itiraz etmeyiniz. Çünkü yaptığı haraketlerinin anlamını bilmiyorsunuz. Demezlerdi.

Hz. Ömer (r.a.) halifeliğe seçildii zaman halka "Bir suç işlediğim zaman susmayınız" deyince halk arasında eli kılıçlı biri Hz. Ömer'e "Yemin olsun ki sende bir eğrilik görürsek seni kılıçla düzeltiriz" dedi. Hz. Ömer ona niye itiraz ediyorsun demediği gibi seni Rububiyet makamından da kovuyorum demedi. Tam aksine bu sözlerden memnun olmuş ve Allah'a şükretmiştir. Ayrıca Hz. Ebu Bekir (r.a.) hilafete seçildiği zaman "Ey insanlar! Allah'a itaat ettiğim sürece bana itaat ediniz. Ama Allah'a asi olduğumu görürseniz bana itaat etmeyiniz."

O halde şeyhler kendilerinden gelen ve gelebilecek kötülüklerin eğlenmesini istememeleri sünnete apaçık bir muhalefettir. Doğru yolda yürüyen bir şahıs kendisine yapılacak hiç bir itirazdan korkmaz. Ancak suç işleyenler ve doğru yolda olmayanlar İslâm'ın en büyük özelliklerinden olan kötülüğe karşı çıkma haraketinden kurtulamazlar.

el-Mevehib el-Sermediyye ve Tenvir el-Kulub adlı kitapların yazarı şöyle diyor: "Bilmiş ol ki şeyhlerin yap diye emrettikleri zikirde gözleri kapatmak murakabe esnasında kapıyı örtmek gibi haraketleri şeyhler sünnetin nurundan almışlardır. Dolayısiyle onların yaptığı herhangi bir haraketin anlamını ve sünnetin neresinden alındığını bilmiyorsan onlara dil uzatıp itiraz etme."[121]

İslâm'a uymayan her tür harakete karşı çıkmak itiraz değildir. Ayrıca bu haraketlerden dolayı onları ikaz etmek kesinlikle dil uzatmak değildir. Aksine İslâm'ın yüce bir emridir. Bu haraketlerle kilise adamlarının "afaroz" ilkesi arasında büyük bir benzerlik vardır. Şeyhlerin sıraladığımız haraketleri papazların haraketlerinden pek farklı değil.

---

[118] Tenvir el-Kulub (529)
[119] Tenvir el-Kulub (479)
[120] Tenvir el-Kulub (528)
[121] el-Mevehib el-Sermediyye (323)

Mürid şeyhinin boşadığı ve nefsinin arzu ettiği kadınla evlenemez. Şeyhlere hizmet etmenin salih amellerden daha üstün olduğunu, haram işlerlerse bile onlara itiraz edilmeyeceğini öğrenmiştik. Şimdi de şeyhin boşadığı kadınla evlenmek müride caiz değildir. Fetvasını öğrenmiş olduk. Bu evlenmeyi haram kılabilmek için şeyhin Peygamber (s.a.v.) mertebesinde olması gerekmez mi? Allah el-Ahzab Sûresi'nin 53. âyetinde şöyle buyurmaktadır: [Sizin peygambere eziyet etmeniz ve ölümünden sonra hanımlarını nikahlamanız ebediyyen caiz değildir. Şüphesiz ki bu Allah nezdinde büyük bir günahtır.] Bu durum âyette de görüldüğü gibi sadece Peygamber (s.a.v.) içindir. Bunun dışında bir çok sahabi hanımını boşadığı zaman diğer sahabeler onlarla evleniyor ve bunda beis görmüyorlardı. Esma bint Amis Cafer bin Ebi Talib'le evlenmiş ve Hz. Cafer'in şehit olmasından sonra Hz. Ebubekir'le evlenmiştir. Bu hadise Peygamber (s.a.v.) hayattayken meydana gelmiştir. Esma (r.a.) Hz. Ebubekir'den sonra Hz. Ali'yle evlenmiştir. İsimlerini zikrettiğimiz bu sahabiler (r.a.) Peygamberin (s.a.v.) en çok sevdiği kişilerdendi ve kendilerinden sonra gelecek olanlardan da üstün olan insanlardan idiler. Ayrıca Ensar'dan birinin Hz. Abdurrahman'a (r.a.) hanımlarımdan birini boşayayım onunla evlen dediği çok meşhurdur. O halde Nakşibendi tarikatı şeyhlerinin kendilerini peygamberlik mertebesine çıkarıp "Hanımlarımızla biz öldükten sonra evlenmeyiniz" demeleri caiz değildir. Peygamber (s.a.v.) dışında sahabiden olsun, tabiinden olsun, seleften veya evliyadan olsun adam ölmüş ve geriye dul hanım bıraktıysa ve bu hanımın evlenmesi isteği varsa evlenmesi kesinlikle caizdir.

Mürid şeyhine hiç bir konuda ve hiçbir şekilde nasihatta bulunamaz. Ancak olacak her şeyi kendisinden daha iyi biliyor diye şeyhine havale etmelidir. Çünkü şeyhinin istişare edeceği kişiler çoktur.[122] Yazar bu sözüyle Allah'ın şu âyetine muhalefet etmiştir: [Ve işinde onlarla meşveret et.] Bilindiği gibi Peygamber (s.a.v.) Bedir savaşında Ensar'a danışmış ve Ensar'a bana bu hususta yol gösterin demişti.[123]

Peygamber (s.a.v.) Bedir'in en aşağısında bir kuyunun yanında konakladı. Habbab bin Munzir (r.a.) ona: Durduğun yer sana vahiyle bildirildiyse bizim diyeceğimiz bir şey yoktur. Ama bu sadece senin görüşünse "bizde savaş hiledir" diyoruz. Peygamber (s.a.v.) bu sözden sonra "Hayır bu benim görüşümdür ve savaş hiledir" dedi. O zaman Habbab (r.a.) görüşünü açıkladı. Peygamber (s.a.v.)görüşünü isabetli bulup onun söylediği gibi yaptı.[124]

Peygamber (s.a.v.) masum olduğu halde ashabına danışmayı ihmal etmiyordu. Nasıl olur da Nakşibendi şeyhleri müridin şeyhine görüş bildirmesini haram kılarlar?

Eğer bu sözün zahiri (dışı) iyi görünmüyorsa bile batını (içi) büyük ve faydalı nasihatlarla doludur. Siz onu anlayamıyorsunuz derlerse; biz de onlara getirin şu batını (içi) hikmetli ve faydalı nasihatlarla dolu sözünüzü bize açıklayın da bizde anlayalım. Ayrıca getirin bu sözünüzü şeriat terazisinde tartalım. Eğer bunu şeriat terazisinde tartmazsak felsefecilerin ve hıristiyanların terazisinde mi tartacağız. Bizler müslüman olarak ihtilafa düştüğümüz konuların tümünde İslâm'a müracaat eder ve ihtilaflarımızı orada çözeriz. Allah (c.c.) Nisa Sûresi'nin 59. âyetinde şöyle diyor: [Aranızda herhangi bir şeyde ihtilafa düştüğünüz zaman, onun hükmünü Allah'a ve peygambere havale edin. Bu daha hayırlı ve netice bakımından da daha güzeldir.] Ayrıca Şûra Sûresi'nin 10. âyetinde şöyle buyuruluyor: [İhtilafa düştüğünüz hususlarda hüküm vermek Allah'a aittir.] Allah'ın hükmüne muhalif olanı gördüğünüz zaman ne kadar süslenmiş olursa olsun reddederiz. Ancak Allah'ın hükmüne uygunsa kesinlikle kabul ederiz. Ama onların dediği gibi "Şeyhin istişare edeceği çok kişiler vardır. Ve şeyh müridin görüş ve nasihatına muhtaç değildir. Demek Peygamberin (s.a.v.) sünnetine aykırıdır.

[122] Tenvir el-Kulub (529)
[123] Siyret İbni Hişem (2/188/1)
[124] Siyret İbni Hişem (2/192/1)

ALLAH'LA MÜRİD ARASINDAKİ VESİLE

Şeyh Muhammed Emin şöyle diyor: "Şeyhten istemekle Allah'tan istemek arasında herhangi bir fark yoktur. Şeyhten istemek Allah'tan istemenin tıpkısıdır. [Ona bir yol arayın]. (Maide 35) O yüzden Allah'tan bir şey isteyeceğiniz vakit önce şeyhten isteyiniz. Yani şeyhi Allah'la aranızda vasıta kılınız. Şeyhi olmayanın şeyhi şeytandır.[125] Şeyh Kâbe gibidir. Kâbe'ye doğru secde edilir. Ama secde Allah'ındır."

Âyetlerin manalarını şeyhlerinin lehine nasıl da tahrif ediyorlar. Mallarını satmak için reklâm yapan birine ne kadarda benziyorlar. Âyetin manası Allah'la kul arasında vasıta edinmek değildir. Âyeti bu şekilde tefsir etmek caiz değildir. İbni Abbas (r.a.) âyeti yakınlık ve yakınlaşma olarak tefsir etmiştir. Mücahid, Ebu Vail, el-Hasan ve İbni Zeyd te âyeti İbni Abbas'ın tefsir ettiği gibi tefsir etmişlerdir. Katade ve İbni Kesir âyeti Allah'a salih amelle yaklaşmak olarak tefsir etmiş ve imamların görüşü budur. Ve bunda ihtilaf yoktur demişlerdir.

Vesile kelimesinin bir başka manası daha vardır ki o da cennette büyük bir makamdır. Orası Allah'ın kullarından sadece birine mahsustur. Peygamber (s.a.v.) diyor ki: "Cennetteki vesile makamında olacak kişinin ben olmasını istiyorum. Benim için bu makamı isteyenlere şefaatim hak olmuştur."[126]

O halde vesile Allah'a salih amelle yaklaşmaktır. Yoksa iddia edildiği gibi şeyhle veya verdikleri misalle "Secde Kâbe'ye karşı yapılır. Ama secde Allah'ındır" şeklindeki yaklaşmakla değildir. Bu sözler Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılan müşriklerin sözlerine mana olarak ne kadar benziyor: [Biz onlara ancak bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz derler.]

Allah'la kul arasındaki vasıta sistemi hıristiyanlarca bilinen bir şeydir. Hıristiyanlarda tevbe papazın vasıta ve onayıyla olur. Papazın tevbesini onayladığı kişi günahlarından sıyrılmış ve temizlenmiştir. Halbuki Allah (c.c.) kullarına papazdan daha yakındır. Allah şöyle buyuruyor: [Eğer kullarım beni senden sorarlarsa şüphesiz ki ben çok yakınım. Dua edinin duasını dua ettiğinde kabul ederim. Benim emrime uysunlar ve bana ibadet etsinler ki doğru yolu bulalar.] (Bakara 186)

İlim taleb etmek ve ilim öğretmek İslâm'ın emirlerindendir. Ancak alimler Nakşibendi tarikatı şeyhleri değildir. Zira Nakşibendi şeyhlerinin mürid toplamalarındaki gaye, onları fıkıh, hadis, akaid ve diğer konularda aydınlatmak değildir. Amaçları müridlere vahdet-i vücut ve fenafillah gibi akideleri öğretip onlarla zikir meclislerinde toplanıp zikir yapmaktır. İlim taleb etmenin usulü bu değildir.

Şah-ı Nakşibend zikir adabından bahsederken şöyle diyor: "Müridin şeyhine yönelmesi, ondan yardım dilemesi ve şeyhinin arada vasıta olmadan Allah'a yönelemeyeceğini bilmesi gerekir."[127] O halde Allah'a yönelme kapısı müride kapalıdır. Şeyh bu kapıyı açmazsa mürid hiç bir zaman Allah'a yönelemeyecek. Bu sözlerle hıristiyanlık akidesi arasında büyük benzerlikler vardır.

[125] el-Mevehib el-Sermediyye (313), el-Envar el-Kudsiyye (525)
[126] Tefsir İbni Kesir (52-53/2), Zedelmesir Zedel (348/2), Fethe'l-Kadir (38/2), Tefsir Taberi (146-147)
[127] el-Mevehib el-Sermediyye (170), el-Envar el-Kudsiyye (167)

NAKŞİBENDİ TARİKATINDA ŞEYHİN SURETİNİ (YÜZÜNÜ) HAYALDE TUTMAK:

Mürid Allah'a yönelmek istediği zaman şeyhin yüzünü hayalinde tutar. O zaman bu zavallı müridin ibadetinde nasıl huşu olabilir ki? Bu durum müridi Allah'ı düşünmekten ve Allah'a ihlasla ibadet etmekten alıkoyacaktır. Ne istiyor bu şeyhler? İbadetin yarısı Allah'ın diğer yarısını da kendilerine mi istiyorlar? Halbuki namazda kulun her şeyiyle Allah'a yönelmesi gerektiğini hepimiz biliyoruz. Kul namaza başladığı andan itibaren dünyevi hiçbirşey düşünmeyecek ki namazın sevabı tamam olsun. Bu hususta şöyle deniliyor: "Namaz ahirettendir. Namaza girdiğin zaman, dünyadan kesilmiş olursun. Bu durum sadece namazda değil diğer bütün ibadetlerde ve iyi işlerde de bulunmalıdır."

Nakşibendiler'de şeyhlik diktatörlüktür. Şeyhin izni olmadan mürid alım-satım yapamaz, evlenemez, şeyhe itiraz edip görüş belirtemez. Ayrıca müridi kendilerine hizmet ettirirler. Malını kendileri yolunda harcatıp Allah yolunda harcadın derler. Bu şeyhlik midir? Sömürücülük müdür?

İLMİN KERAHİYETİ

Kitabın başında da bahsettiğimiz gibi Nakşibendi tarikatı şeyhleri müridlerine fıkıh, akaid ve hadis dersleri gibi dersler vermezler. Ancak müridleri onlar vasıtasıyla fenafillah ve vahdet-i vücudu öğrenirler. İlim mevzuunda Nakşibendiler diğer tarikatlar gibi ilmi uğraştırıcı kabul ederler. Ve ilim yolunun zorlu ve meşakkatli olduğuna inanırlar. Bunun yanında tasavvuf yolu daha kolay ve daha emindir derler. Allah tarafından müride hasıl olacak bir durumla mürid tüm ilimleri bir saatte öğrenebilir. Dolayısiyle kitap vasıtasıyla kazanılacak ilim afetlerden sayılmıştır. Kuşeyri bu hususla ilgili olarak Ebu Bekir el-Varak'tan şu rivayeti nakletmiştir: "Mürid için üç tane afet vardır:

1- Evlendirmek,

2- Hadisi yazmak (hadis ilmi tahsil etmek),

3- Rızık kazanmak için yola çıkmak."[128]

Eba Yezid el-Bestami hadis ilmi tahsil edenlere: "Sizler ölüsünüz ve ilminizi ölüden aldınız. Ama biz ilmimizi "hay" olup ölmeyen Allah'tan aldık" diyor.[129] Hadis ilmi tahsil edenlerin ilimlerini aldıkları ölüler kimlerdir? İlimlerini tabiinden, tabiinde sahabe-i kiramdan, sahabe-i kiram da Peygamber'den (s.a.v.) almışlardır. Allah (c.c.) Nur Sûresi'nin 54. âyetinde şöyle buyuruyor: [Ve eğer ona itaat ederseniz doğru yolu bulursunuz.] Hidayet ancak bu yolla olur. Bu yoldan ve bu dinden başka yol ve din edinenlerin amelleri şu âyete göre kabul edilmiyecektir: [Kim İslâm'dan başka bir din ararsa, onun dini asla kabul edilmeyecektir. O kimse ahirette de hüsrana uğrayanlardan olacaktır.] (Âl-i İmran 85) Mümin Allah'ın "Allah'a ve rasûlüne itaat ediniz" çağrısını duyduğu zaman yapmakla emredildiği ve yapmaktan nehyedildiği emirleri nerede ve nasıl bulacak? Ayrıca Kur'ân-ı Kerîm'de bulunmayan bazı şeyler sünnette mevcuttur. Örnek olarak Allah bir âyette [Ve namazı dosdoğru kılın] diyor ama nasıl kılınacağını açıklamıyor. Bir başka âyette de [Şüphesiz ki namaz müminler üzerine

[128] el-Riseletül Kuşeyriyye (92)
[129] Tabakat el-Şarani (5/1), el-Futuhat el-Mekkiyye (365/1), Telbis İblis (322)

belli vakitlerde farz kılınmıştır] diyor. Lakin namaz vakitlerini açıklamıyor. Bunları nereden öğreneceğiz? Şüphesiz ki bunu hadislerden öğreneceğiz. Dolayısiyle hadisin yazılmasına ve tahsil edilmesine "müridin afeti demek" doğru değildir.

İslâm dininin iki ayrı din olması mümkün değildir. Bestami Allah'tan direk olarak dininin talimatlarını alıyor ve Peygamber (s.a.v.)'e inen dinden talimat almıyor. Ve bu talimatlara geçen sayfada da gördüğümüz gibi "müridin afeti" ve "ölülerden alınan ilim" sözüyle bakıyor. Allah (c.c.) el-En'am Sûresi 153. âyetinde şöyle buyuruyor: [İşte benim yolum budur. Dosdoğrudur. Ona uyun. Başka yollara uymayın ki, sizi Allah'ın yolundan ayırmasın.] Ayrıca [Kim İslâm'dan başka bir din ararsa onun dini asla kabul edilmeyecektir. O kimse de ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır.] (Âl-i İmran 85) İşte bu iki âyet Peygamberin (s.a.v.) yolu dışında dini öğreniyorum diyenlere güzel bir cevaptır. Peygamberin (s.a.v.) getirdiği talimatlar ve tebliğ ettiği şeyler dışında dini öğrenmek mümkün değildir. Öyle olmasa Allah (c.c.) Peygamber göndermezdi. Ancak (c.c.) peygamber gönderip insanlara cenneti ve cehennemi onlar vasıtasiyle anlattı. Allah (c.c.) Âl-i İmran Sûresi'nin 164. âyetinde şöyle diyor: [Allah müminlere kendilerinden, onlara Allah'ın âyetlerini okuyan, onları arındıran ve onlara kitap ve hikmet öğreten bir peygamber göndermekle büyük bir lütufta bulunmuştur. Oysa onlar daha önce apaçık bir sapıklık içindeydiler.]

Âyette geçen "hikmet" kelimesinin İbni Kesir sünnet olarak tefsir etmiştir.[130] Allah'ın insanlara peygamber göndermesi büyük bir lütuftur. Zira peygamber insanlara Allah'ın âyetlerini öğretir ve manasını açıklar. İşte Peygamber Efendimiz de (s.a.v.) insanlara Allah'ın âyetlerini açıklamış söz ve davranışlarıyla da Kur'ân'ı yaşamıştır. Kur'ân-ı Kerîm bu yolun büyük bir lütuf olduğunu açıklarken Eba Yezid bunu küçümsüyor ve ona "ölüler ilmi" diyor. Bunun yanısıra Ebu Bekir el-Varrak'ta onu "müridin afeti" olarak telakki ediyor. Bu sözler İslâm'a büyük bir darbe olup insanları ona savaş açmaya bir çeşit davettir.

el-Kuşeyri bir şeyhe "Müridlerin Allah karşısındaki en edepsiz halleri nedir?" diye sorduklarını naklediyor. Şeyh "Hakikatten ilme alçalmalarıdır" diye cevap vermiştir.[131]

Cüneyd'in şöyle dediği rivayet ediliyor: "Fakire (müride) rastlarsan onu merhametle karşıla, ama ilimle karşılama. Çünkü merhamet onu memnun eder; ama ilim onu rahatsız eder."[132]

Bir gün yine Cüneyd'e; "Okuyanları bırak (ilim tahsil edenleri) müridlere yaklaş" sözünden neyin kasdedildiğini sorarlar. Şeyh Cüneyd şöyle cevap verir: "Okuyan isimle meşgul olan kimsedir. Müridse Allah'la meşgul olan kimsedir." Cüneyd'e göre ilim taleb eden kişi Allah'ın isimlerini, sıfatlarını, hadisi ve diğer ve diğer ilimlerini öğrenmeye çalışan kişidir. Ancak ona göre mürid ise, ilmi bırakıp sadece Allah'la (Allah'ın zikriyle) meşguldür.[133] Şeyh Cüneyd bu hususu daha güzel bir şekilde şöyle açıklıyor: "Müridliğe yeni girmişlerin aşağıdaki üç şeyden kaçınmalarını tavsiye ederim. Kaçınmadıkları taktirde durumları tamamen değişecektir.

1- Çalışıp mal, mülk kazanmak,

2- Hadis ilmi tahsil etmek,

3- Evlenmek.

[130] Tefsir bin Kesir (424/1), Tefsir et-Tabari (108/4)
[131] el-Riseletül Kuşeyriyye (126)
[132] el-Riseletül Kuşeyriyye (124)
[133] el-Envar el-Kudsiyye (132)

Ayrıca müridin okuyup, yazmaması hoşuma gider. Çünkü bu onun için daha hayırlıdır.[134]

Ebu Süleyman el-Derani şöyle diyor: "Bir adam hadis ilmi tahsil etmek için veya rızkını kazanmak için yola çıkarsa veya evlenirse artık o dünyaya meyletmiştir."[135]

Bu şeyhlere göre ilim iyi olmayan bir meşguliyet ve vakit kaybetmektir. Ancak İslâm'a göre ilim çok değerli bir şeydir. Dolayısiyle bütün muhaddisler ilim kısmını devamlı olarak kitaplarının ön kısmına almışlar ve ona çok değer vermişlerdir. İslâm'ca kabul edilmeyen ilim Allah rızası için öğrenilmeyen ilimdir.

ALLAH'A OLAN SEVGİ KORKUDAN VE CENNETE GİRMEK İÇİN DEĞİL

Kim ben Allah'a cennete girip cehennemden kurtulmak için ve Allah'tan korktuğum için ibadet ediyorum derse hata etmiş olur. Bu görüş Nakşibendiler'e ait bir görüştür. Ancak kulun Rabbine olan sevgisi hiç bir zaman korkudan ayrı değildir. Lâkin Nakşibendiler; "Biz Allah'tan korktuğumuz için veya cennet ve cehennem için ona ibadet etmiyoruz. Bizim ona yaptığımız ibadet ona olan sevgimizden ileri gelmektedir. Zira biz onu istiyoruz."

Halbuki Allah'a yapılan ibadetler sevgiyle birlikte korkuyu da kapsar. Ve böyle olması gerekir. Zira bir bakıyorsunuz gece mümin olan birisi sabahleyin kâfir oluyor. Dolayısiyle mümin Rabbine devamlı olarak korku, sevgi ve huşu içerisinde hak yoldan sapmaması için Allah'a dua etmelidir. Bu yüzden Hz. Ömer aşere-i mübeşşereden (cennetle müjdelenen) olduğu halde "Köşke Ömer'in anası Ömer'i doğurmasaydı" diyor. Bunu birçok sahabi devamlı söylüyordu. İsra Sûresi'nin 57. âyetinde Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: [Onun rahmetini umarlar ve onun azabından korkarlar.] Secde Sûresi'nin 16. âyetinde de şöyle buyuruluyor: [Çok ibadet etmekten vücutları yataklardan uzak kalanlar rablerine korku ve ümitle dua ederler.] Görüldüğü gibi âyetlerde Allah'a korku ve ümitle dua etmek gereğine işaret ediliyor. Şeyh Muhammed'in şu şiiri bu âyetlere ne kadar muhaliftir:

"Seni seviyorum ama bu sevgiyle cenneti istemiyor ve cehennemden korkmuyorum. Benim muradım sensin. Sen bana Mevla olursan hangi cenneti isteyeyim ve hangi cehennem beni korkutur."[136]

el-Envar el-Kudsiyye'nin yazarı Essenhuti şöyle diyor: "Allah ehli insanlar Allah'ın azab ve cehenneminden korkmaz ve cennete girmek için dua etmezler. Onlar sadece Allah'ı isterler." Yine Senhuti şöyle diyor: "Korku ve hayır için yapılan ibadetler gizli şirktir" deyip, Arslan Dimeşki4den şu sözleri naklediyor:

"Korkudan veya Allah'tan bir şey beklenildiği için yapılan ibadetleri inkar etmek vaciptir. Zira Allah'a cenneti ve cehennemi için ibadet etmek, cennet ve cehenneme ibadet etmek demektir. Bu şekilde ibadet eden kimse "tağut" olmuştur."[137]

Halbuki Peygamber (s.a.v.) "Korkunun ve sevginin Allah rızası için birleştiği bir kalbin sahibine Allah istediğini mutlaka verir. Ve onu korkudan emin kılar."[138]

[134] Kut el-Kulub (135/3)
[135] el-Futuhat el-Mekkiyye (137/1)
[136] Tenvir el-Kulub (486)
[137] el-Envar el-Kudsiyye fî Menekib el-Nakşibendiyye (135)

Korku ve sevgi terazinin iki kefesi gibidir. Ancak burada hayret edilecek şey Şeyh Arslan ed-Dimeşki'nin Allah'a cennet ve cehennem için ibadet eden kişilere "tağut" demesidir. Ne varki Allah'ın (c.c.) şu âyetini unutuyor: [Allah'a korku ve ümitle dua ediniz.] Bu âyeti hiçe saymış ve bu şekilde ibadet edeni "tağutlar" sınıfına sokmuştur.

Taberi bu âyetin tefsirinde şunu diyor: "Allah'a olan ibadetlerinizde hiç kimseyi ona ortak etmeyin. Korkunuz onun azabından tamaınız da onun cennetine girmek olsun." Allah'a olan duası bu şekilde olmayan kişiler yalancılardandır. Çünkü Allah'ın cennetini istemeyip, azabından korkmayan kişi Allah'ı razı etmeyip onu ne kadar kızdırdığını bilip düşünemez.

Merhum Taberi bu âyeti ne kadar güzel açıklamış. Zira korku olmadan yapılan ibadet takvayı azaltır. Ve ibadete verilen önemi düşürür. Korkusuzca yapılan ibadet Şiblî'ye şunu dedirtmiştir: **"Allah'ın öyle kulları varki cehenneme tükürseler onu söndürürler."**

Eba Yezid el-Bestami de şöyle diyor: "Kıyametin kopmasını ne kadar isterdim. Kıyamet kopsa cehennemin üzerine çadırımı kurardım." Yanındaki bir müridi neden diye sorunca Eba Yezid şöyle cevap verir: **"Çünkü biliyorum ki cehennem beni görünce söner ve o zaman ben insanlara rahmet olurum."** Yine diyor ki: "Allah'ım evvelden cehennemde yakmayı ve azab etmeyi kararlaştırdığın kullarından insanlar varsa benim vücudumu cehennemi kaplayacak kadar büyüt ki cehennemde benden başkasına yer kalmasın."[139] Bununla beraber cenneti de çocuklar için oyun yeri olarak telakki ediyordu.

Bir şiirinde şöyle diyor: "Seni istiyorum ama cennetin için değil, lakin seni azabın için istiyorum."[140]

Şu sevgiye bakki sahiplerini cennet ve cehennemi umursamaz hale getirmiş, hatta onlara cennet ve cehennemle alay etme cesaretini bile vermiş. Bu nasıl sevgidir ki insanlara ALlah'ın cennetini sevdirip, cehenneminden korkutmaz. Halbuki Peygamber (s.a.v.) ve ashabı devamlı olarak şöyle dua ederdi: "Allah'ım senin cennetini istiyor ve cehenneminden sana sığınıyorum."[141]

peygamberin (s.a.v.) hadislerine göre Eba Yezid ve diğer şeyhler gerçek mümin olsalardı cehennemin kendilerini yakmayacağına inanmazlardı. Hadiste şöyle deniyor: "Kâfir, Allah'ın ne kadar merhametli olduğunu bilseydi cennetten ümidini kesmezdi. Mümin de Allah'ın yanında ne kadar azab olduğunu bilseydi kendini cehennemden emin saymazdı."[142]

ALLAH AŞKI

Sofilerin bahsettiği Allah aşkını Tenvir el-Kulub'un sahibi üç kısma ayırmış:

"Bilmiş ol ki sevgi üç kısımdan ibarettir;

1- Avam sevgisi,

2- Havas sevgisi,

---

138 Tirmizi (183-184/1), Hasen hadis
139 Telbis İblis (341-343-346)
140 el-Mevehib el-Sermediyye (45)
141 Ebu Davud (127)
142 Buhari (182-183/7)

3- Havaslar havası sevgisi."

Avamın Allah'a olan sevgisi Allah'ın kendilerine ihsan ettiği bol nimetlerden ileri gelmektedir.

Havasın Allah'a olan sevgisi tam ve eksiksiz bir sevgidir.

Havaslar havası sevgisi ise sonsuz bir aşktan ibarettir ki bu sevgide aşık maşukunun (Allah'ın) nuru tecelli edince bu nurla mahfolur.[143]

Allah'ı en çok seven insanın Peygamberin (s.a.v.) olduğuna dair hiç kimsenin şek ve şüphesi yoktur. Bu sevgiye rağmen Peygamberden (s.a.v.) "aşık ve maşuk" gibi sözler sadır olmamıştır. Yoksa bu şeyhler Allah'ı peygamberinden daha mı çok seviyorlardı? Haşa ve kella. Bütün yaratılmışlar içerisinde Allah'ı Peygamberinden (s.a.v.) daha fazla seven bir mahluk yoktur. Allah (c.c.) bazı kullarının ona olan sevgisini şöyle anlatıyor: [Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler.] (Maide 54) Dikkat edilirse Allah âyette kendisinin kullarına, kullarının da kendisine aşık olduğunu söylemiyor. Allah (c.c.) Peygambere (s.a.v.) biat edip ona malları ve canlarıyla yardım eden sahabelere olan sevgisini açıklarken şöyle diyor: [Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allahtan razı olmuşlardır.] (Mücadele 22) Allah (c.c.) Fetih Sûresi'nin 18. âyetinde de şöyle buyurmaktadır: [Allah o ağacın altında sana biat eden müminlerden şüphesiz ki razı olmuştur.] Aşere-i mübeşşere ki cennetle müjdelenmişlerdir. Ve peygamberler dışındaki bütün insanlardan daha üstün ve Allah'a daha sevgili oldukları halde şeyhlerin bahsettikleri aşktan kesinlikle bahsetmemişlerdir. Ama Allah onları sevdiği ve razı olduğu kullar arasına sokmuştur. Ayrıca sahabeler savaşlara katılmış, ALlah için hicret etmiş, mal-mülklerini ve ailelerini terk etmişlerdir.

Nakşibendi tarikatı şeyhleri sahabelerden daha mı üstün idiler ki Allah'a olan sevgilerini aşk kelimesi ile ifade ediyorlar. Yoksa bu hayal mahsulü ve İslâm'a muhalif hissi bir söz müdür? Şeytan hissi davranan insanların zayıf noktalarını şüphesiz ki kolayca yakalar.

Ebul Hasan el-Nuri: Bir adamın "Ben Allah'a, Allah'ta bana aşık olur" dediğini duyunca ona [Allah onları, onlar da Allah'ı severler] âyetini okuyup "aşk bu sevgiden fazla değildir" diye cevap verir. İbni'l-Cevzi; **"Arapça'da aşk kelimesi sadece nikahlanabilir şeylere denir"** deniyor.[144]

Aşk kelimesi manasının hakikatini anlamak istiyorsan, onu aşıklar sözlüklerinde, seks ve adi kitaplarda ve şarkılarda bulursun. Allah aşk romanı yazarlarının ve his sömürücüsü yazarların çokça kullandığı bu kelimelerden münezzehtir.

Allah sevgisi, abidin mabuduna olan sevgisidir. Aşıkın maşukuna olan aşkı değildir. Bu sevgi ki içerisinde ceza ve mükafaatı, korkuyu, cenneti ve cehennemi ihtiva ediyor. İşte gerçek Allah sevgisi budur.

Ömer bin el-Farid, Allah'a kadına hitab eder gibi hitab ediyor ve Allah'ı kadın rumuzuyla şiirine sokup şöyle diyor:

"Kendisine bakana her defasında başka türlü tecelli etti.

---

[143] Tenvir el-Kulub (487)

[144] Telbis İblis (170-171)

Ve o kadını her gördüğümde değişik buldum.

Onu kâh Lubne isminde bir kadın, kâh Busayna isimli bir kadın ve kâh Azze isimli bir ayrı kadın olarak görürüm."

Yukarıda görüldüğü gibi adam Allah'ı bir Lubne, bir Busayna ve Azze isimli kadınlar olarak görüyor. Bu sevgide huşu adına bir şey bulmak mümkün değildir. O halde böylesine batıl bir şeye inanmak doğru değildir. Zira bu tür bir sevgi Kur'ân ve sünnette kesinlikle varid olmamış ve tavsiye edilmemiştir. Tam aksine okuduğumuz gibi bu tür sevgi kesinlikle nehyedilmiştir.

SONUÇ

Bu kısa araştırmadan sonra Hakk'a mürid olan herkesten bu kitapta okuduğu tarikatın prensiplerini Kur'ân ve sünnetin emir ve prensipleriyle karşılaştırsın. İnanıyorum ki aralarında büyük farklılıklar görecektir.

Bu kitabı bazılarının zannedeceği gibi fitne ve tefrika çıkarmak için yazmadık. Biz biliyoruz ki bu ümmet parça parça olmuş, dağılmış ve zayıflamıştır. Zayıflamasının nedenini İslâm'ın gerçek akidesinden ayrılmış olmasına bağlıyoruz. Akideden ayrılınca tabii olarak bid'atlere yönelecek, bu yönelmeden sonra da şimdiki durum gibi durumlar meydana gelecek.

Bu kitabı bid'at ve hurafeleri yok etmek ve akideyi düzeltmek için kaleme aldık. Zira biz doğru, saf ve ashabın (r.a.) taşıdığı akide gibi berrak bir akide istiyoruz.

Hatırlanacağı gibi Hz. Ömer döneminde müslümanlar bir savaşta misvak sünnetini yapmadıkları için müyesser olan zafer epey gecikmiştir. Bir sünneti terketmekle zaferin geciktiği bilindiği halde müslümanlar bugün Allah'tan nasıl olur da zafer isteyebiliyorlar. Zira Allah (c.c.) Peygamberinin (s.a.v.) bir tek sünnetini terkedenlere zafer geciktirirken İslâm'a yepyeni ve İslâm'ca kabul edilmeyen Yunan, Hindu ve Budist menşeyli entresan batıl şeylere inanmaya başlamışlar. Bundan dolayı da Allah (c.c.) bize vaadettiği zaferi sürekli olarak geciktiriyor. Bizler sahabenin yaptığı gibi ihtilafa düştüğümüz zaman Kur'ân ve sünnete müracaat etseydik aramızdaki ihtilâflar bir anda çözülüverecekti. Bu dine yeni yeni şeyler katmanın caiz olmadığını ve bu dinin tamamlandığını hepimiz iyice biliyoruz. Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: [Bugün size dininizi kemale erdirdim. Ve nimetimi sizlere tamam ettim. Ve İslâm'ı da sizlere din olarak seçtim.] Selefi salihten birinin şu sözü ne kadar doğrudur: "Peygamberin (s.a.v.) yapmadığı bir ibadeti siz de yapmayın." İmam Mâlik şöyle diyor: "Kim dine bir bid'at sokar ve onu da iyi görürse Peygamberin (s.a.v.) bu dine ihanet ettiğini iddia etmiş olur." Bu ümmetin sonu evvelinin ıslah olduğu şeyden başka bir şeyle ıslah olmaz.

Peygamber (s.a.v.) bu dini tebliğ etmiş, Allah ta bu dini ikmâl edip tamamlamıştır. Peygamber (s.a.v.) İbni Mes'ud'un rivayetine göre şöyle buyurmuştur: "Sizleri cennete yaklaştıran ne kadar hayırlı iş varsa onu size emrettim. Ve sizleri cehenneme yaklaştıran ne kadar kötü iş varsa size ondan uzak kalmanızı tavsiye ettim."[145]

Bu ümmet için kendisine Peygamberinden (s.a.v.) daha hayırlı bir kimse olamayacağından dolayı ibadetlerimizi şunun bunun gösterdiği gibi değil, onun gösterdiği şekilde yapmak mecburiyetindeyiz. O halde günah ve sevab işleyebilen insanları putlaştırıp yüceltmenin hiç

[145] el-Hakim fi'l-Müstedrek (4/2), el-Munziri (7/3), Tabarani (166/2), Şafii (Risale 289)

bir anlamı yoktur. Yapacağımız tek şey Kur'ân'a ve sünnete tabi olup dine yeni ibadetler katmayı terketmektir.

Muvaffakiyet Allah'tandır.